

Iskrene čestitke za Dan republike

Pred nami je 35. po vrsti — Dan republike — 29. november. Vsa leta doslej smo ga praznovali svečano, ob njem smo si zadali marsikatero novo nalogo, nov cilj, ki pa nas je vedno nekako vezal z dnem, ko se je v prisotnosti 240 delegatov v majhnem bosanskem mestu Jajcu rodila naša republika — nova Jugoslavija.

Res je, da sedanjega trenutka ne moremo primerjati s tistim časom, ki je bil neusmiljen in krvav, s časom, v katerem so se naši očetje borili drugače, morda tudi bolj trdo kot se borimo mi danes za naš in naših otrok — boljši —

lepši — jutrišnji dan. Pa vendarle so naloge, ki so pred nami težke in odgovorne posebno še letos, ko smo na kongresih vseh družbeno političnih organizacij, ki so se vrstili drug za drugim, začrtavali nove smernice dela in razvoja naše domovine.

Morda bo kdo pomislil, da je ponavljanje vsega tega odveč, saj smo o tem že toliko govorili in pisali. Pa vendarle temu ni tako. Vedno znova smo lahko ponosni, na vsak korak, na vsak dosežen uspeh, kljub težavam, s katerimi se srečujemo na poti, ki smo jo prehodili. Ko razmišljamo o naši družbeni resničnosti, o nas, o naši revoluciji in o naših odnosih, potem nam pride v zavest spoznanje, da smo si s kongresnimi zaključki in z izvajanjem zakona o združenem delu zadali nove naloge, ki so hkrati tudi trajni temelji, za razvoj samoupravnih odnosov v naši družbeni vsakdanjosti.

Ob tem svečanem trenutku, pa ne smemo pozabiti na dogodek izpred štirinajstih dni, ko je 12. novembra tovariš Josip Broz Tito na proslavi v počastitev 35-letnice legendarne bitke za ranjence na Neretvi, v Jablanici, v svojem govoru namenjenemu več tisočglavi množici, ki se je omenjene proslave udeležila rekel: »ŽE MED VOJNO SMO JASNO POUČARILI, DA POMENIJO SVOBODA, NEODVISNOST, SVOBODEN RAZVOJ, PREDVSEM PA MIR IN VARNOST V SVETU, VELIKE CILJE NAŠEGA BOJA. ZANJE SMO SE DOSLEDNO IN NEKOMPROMISNO BORILI, KO NAM JE BILO NAJTEŽE, BORIMO PA SE TUDI V TEM — DANAŠNJEM ČASU,« je rekel tovariš Tito. Da, bitka na Neretvi ni bila samo vojaška zmaga človečnosti, sredi nečloveške vojne. Zato je prav, če se tudi ob spominu na te dogodke zamislimo predvsem nad tem izročilom. Ljudje v boju za svoj obstoj in pravice nenehno premagujejo zapreke. Toda boj je vreden le tedaj, če je tudi način, s katerim skušamo ta cilj doseči — pravi način.

Spomnimo se, da je naša revolucija, ki je bila neizprosna in trda, skušala upoštevati predvsem ljudi. Dokaz za to je bilo štiri tisoč rešenih ranjencev na Neretvi, ki so jih njihovi tovariši rešili kljub dodatnim naporom in žrtvam. Tovarištvo, humanost, požrtvovalnost, so tvorili moč, ki je prisotna še danes, po vseh teh petintridesetih letih in je najbolj zanesljiva opora zoperstavljanju vsakršnim pritiskom in poskusom zaviranja vztrajnega prodora samoupravne socialistične misli, naše skupne družbene stvarnosti.

Dan republike, je zaradi vsega tega, letos še posebno svečan in lep praznik.

Dora Rovere

SVOBODNA MENJAVA DELA

MED DELAVCI TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELAVCI DELOVNIH SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB V DO AERO

Položaj delavcev v delovnih skupnostih skupnih služb je bil v različnih dobah razvoja pravno-organizacijskih oblik različno urejen. Že uredba temeljnega zakona o podjetjih je opustila določbo o enakosti v položaju delovnih enot in skupnih služb. Do jasnejše opredelitve je prišlo šele v ustavi iz leta 1974 tako glede del, ki jih delavci opravljajo, kakor tudi njihovega samoupravnega položaja. Zakon o združenem delu pa v posebnem oddelku še podrobneje opredeljuje določbe o delovnih skupnostih, to je o posebni obliki samoupravnega organiziranja delavcev, ki opravljajo administrativna, strokovna, pomožna ter njim podobna dela. S temi zakonskimi določbami so torej določeni pogoji, oblike in načini za racionalno organiziranje in učinkovito funkcioniranje strokovnih služb kot bistvenega sestavnega dela samoupravnega združenega dela.

Ko tov. Kardelj v svojih Brionskih diskusijah — svobodno združeno delo opredeljuje položaj delovnih skupnosti poudarja, da samostojnost temeljne organizacije ni v tem, da bi imela svoj lasten administrativni aparat, marveč v tem, da ima v rokah dohodek. V praksi so bile in so še vedno tendence, da temeljne organizacije ustanavljajo strokovne službe, ki jih poprej niso imele, kar vodi k povečanim stroškom. Da pa bi se ti stroški zmanjšali, so bile kot pravi organizirane oblike temeljne organizacije ravno z namenom, da bi se tako nastali večji stroški lažje pokrivali. Trdi pa, da lahko delavci temeljnih organizacij iz delovne skupnosti vedno in vsak dan dobijo vse potrebne podatke in kazalce o svojem poslovanju in tako smatra, da ni nobene potrebe, da bi temeljne organizacije razen najnujnejših imele svoje strokovne službe.

Skladno z zgoraj opisanimi izhodišči smo tudi v DO Aero v Samoupravnem sporazumu o združitvi v DO opredelili, da se organizirajo skupne službe za opravljanje administrativnih, strokovnih, pomožnih in njim podobnih del, za vse TOZD, razen TOZD Medvode. Samoupravni sporazum o združitvi nadalje določa, da imajo skupne službe položaj samoupravne delovne skupnosti, ki samostojno ureja in izvršuje zadeve s področja svojih samoupravnih pravic, ter da se pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev delovne skupnosti skupnih služb z delavci v temeljnih organizacijah opredelijo v *posebnem samoupravnem sporazumu*. Gre za skupni akt med dvema družbeno-pravnimi osebama, katerega namen je uresničevanje skupnih ciljev in interesov delavcev, ki opravljajo skupna dela in delavcev v združenih temeljnih organizacijah, za katere jih opravljajo.

Osnutek tega samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih je pripravljen in posredovan v javno razpravo, Gre za pomemben akt, s katerim opredelujemo osnove in merila svobodne menjave dela, akt, s katerim konkretno urejamo razmerja med seboj. Vzpostavljamo svobodno menjavo dela praktično pomeni, da udeleženci skupaj opredelimo zlasti naslednja vprašanja:

- vrsta del in nalog delovne skupnosti,
- planiranje del in nalog,
- način organiziranja delovne skupnosti in temeljni pogoji glede strukture opravil in nalog ter strukture kadrov,
- osnove in merila za pridobivanje dohodka,
- pravice, ki jih ima delovna skupnost glede odločanja o svojih delih in glede uporabe sredstev v zvezi z opravljanjem svojih del,
- način in roki obračunavanja in plačevanja obveznosti med združenimi TOZD in DSSS,
- skupno prevzemanje rizikov iz poslovanja delovne skupnosti in urejanje medsebojnega poslovanja,
- odgovornost DSSS za opravljanje del in nadzor nad izvajanjem tega sporazuma,
- reševanje medsebojnih sporov,
- poslovodni organ DSSS,
- samoupravni položaj DSSS.

Od vseh vprašanj je in bo najzahtevnejše opredeliti pogoje in način pridobivanja dohodka delavcev v delovni skupnosti ter odvisnost dohodka delavcev v delovni skupnosti in njihovega prispevka k uspehu in poslovanju ter zadovoljevanju potreb in interesov združenih temeljnih organizacij. Odvisnost dohodka delovne skupnosti mora temeljiti na velikosti ustvarjenega dohodka oziroma prihodka združenih TO. Tako naj bi se vzpostavila neposredna odvisnost med delom delavcev v DSSS in delavci v temeljnih organizacijah. To pa bo mogoče doseči z dogovorom o nadomestilu za določena opravila v obliki odstotka od dohodka

temeljnih organizacij, seveda ob hkratnem upoštevanju dejansko opravljene količine in kakovosti opravljenega dela. Prav v tem pa je vsebinsko jedro svobodne menjave dela, da so v teh odnosih tudi proizvajalci storitev (delavci v DSSS) zainteresirani in se morajo boriti, da bodo imeli porabniki njihovih storitev (delavci v TO) velik dohodek, kajti le večji dohodek temeljnih organizacij omogoča tudi njim, da pridejo do večjega. Če nasplošno zaključim, kaj je naša naloga na področju svobodne menjave dela, potem je predvsem ta, da osnove dohodkovnih odnosov opredeljene v zakonu o združenem delu prenesemo tudi na to področje odnosov, upoštevajoč zlasti, da področje teh dejavnosti ne moremo tretirati kot strošek, ampak kot udeležbo k novo ustvarjeni vrednosti — dohodku, h kateremu tudi te dejavnosti prispevajo. Izhodišča je torej opredelitev, da so v svobodni menjavi dela vsi, ki so o njej udeleženi, zainteresirani na večjem dohodku, ki pa se ustvarja edinole v materialni proizvodnji.

Glede na temo bi opozoril tudi na osnutek zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela, zlasti na določbe, ki se izrecno tičejo svobodne menjave dela med delavci v TO in delavcev v DSSS.

Iz uvodnih splošnih določb velja omeniti 5. člen, ki v 1. odstavku opredeljuje, kaj je neposreden rezultat delavcev v DSSS.

Za tak rezultat šteje osnutek:

- storitev ali proizvod,
- izvršni program storitev,
- opravljanje določene dejavnosti.

Te pa morajo biti kot predmet svobodne menjave dela opredeljene v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov in drugih SS.

V zvezi s planiranjem pravi, da uresničevanje svobodne menjave dela temelji na skupnem planiranju potreb in zmogljivosti, kar pomeni, da temelji na planiranju potreb po storitvah v temeljnih organizacijah in planiranju zmogljivosti delovnih skupnosti, da bi lahko zadostile planiranim potrebam. Osnutek zakona nato v 36. členu, potem ko opredeli, kaj sporazumno določijo delavci v DSSS in porabniki njihovih storitev v SS o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, v 2. odstavku naznači, kaj je treba zlasti opredeliti v osnovah in merilih za ustvarjanje prihodka oziroma pridobivanja dohodka DSSS, in sicer:

— pokazatelje, na podlagi katerih je mogoče ugotavljati delovni prispevek delavcev v DSSS k uspehu pri izvrševanju skupnih opravil udeležencu sporazuma,

— pokazatelj poslovnega uspeha, ki ga dosegajo udeleženci sporazuma na podlagi sodelovanja,

— osnove, po katerih so delavci DSSS udeleženi pri poslovnih in drugih rezultatih.

V naslednjem 37. členu pa so naznačena merila, ki naj jih udeleženci opredelijo zato, da bodo lahko ugotavljali prispevek delavcev v DSSS k skupnim poslovnim rezultatom delavcev v TO.

Navedli so tale merila:

- merila za količino, kakovost opravljenih storitev,
- merila za zahtevnost dela glede na potrebno strokovno usposobljenost, pogoje, v katerih se dela opravlja in glede na odgovornost za opravljeno delo,
- merila za gospodarno ravnanje s sredstvi, ki jih delavci uporabljajo pri delu,
- merila za dohodkovni učinek investicijskih in drugih poslovnih odločitev, ki so povezane z gospodarjenjem s sredstvi družbene reprodukcije in so bila sprejeta na podlagi predlogov in strokovnih ocen, ki so jih pripravili delavci v DSSS.

Mislim, da so to najpomembnejša določila predloženega osnutka zakona o svobodni menjavi dela. Povedati pa moram, da je v praksi vse več glasov, ki se s predlagano formulacijo, predvsem meril, ne strinjajo, kajti zavedati se moramo, da se v praksi ne bomo mogli zadovoljiti z enotnimi merili za celotno DSSS in da bo treba merila specifično opredeliti za posamezne vrste storitev in s tem tudi za posamezne dele delovne skupnosti, to se pravi, da naj vsaka enota v skladu z učinkovitostjo svojega dela posebej ugotavlja in uveljavlja pravica do dohodka sorazmerno s svojim prispevkom. Verjetno pa bi na ta način vzpodbudili tudi zavzetost in inventivnost samih delavcev v posameznih enotah k iskanju in opredelitvi specifičnih meril za vrednotenje svojega prispevka.

Jože Rand

AEROCOPY

6. oktobra 1978. Dan, ki smo ga določili, da predstavimo našo novo tovarno smokopirnega papirja, tega toliko zahtevane artikla, kupcem in uporabnikom. AEROCOPY — težko pričakovani, dnevno zahtevani; papir, ki smo ga mi in vsi uporabniki širom Jugoslavije z nestrpnostjo pričakovali.

Jugoslovanski tiskar je resneje pričel uporabljati papir že pred približno 8 leti. Njegovi proizvajalci so bili v tujini: v Angliji, Združenih državah, Japonskem, pozneje v Zahodni Nemčiji in Španiji. Brezskajni smokopirni papir so na mah osvojili jugoslovanskega uporabnika, njegova poraba je bliskovito naraščala: 1974 že približno 2.000 ton; 1976 ocenjujemo njegovo letno porabo že na ca. 4.000 ton; letos se giblje poraba med 6.000 in 7.000 tonami in bila bi še večja, če bi bilo tega papirja dovolj. Jugoslovanski trg je bil izključno vezan na uvoz in to uvoz s konvertibilnega področja, za kar je naša skupnost morala izdajati velike vsote deviz, ki so obremenjevale našo že tako negativno bilanco.

Aero se je že leta 1976 vključil kot ponudnik lastnega, boljše rečeno na pol lastnega smokopirnega papirja jugoslovanskemu trgu. Takrat je stekla v Medvodah proizvodnja osnovnega papirja, ki smo ga vozili v Anglijo na premazovanje (o čemer sem že podrobneje pisal) in tako pokrivali vsaj del jugoslovanskih potreb. Tak način dela pa nam je prinesel še celo vrsto neprecenljivih koristi: izpopolnjevali smo kvaliteto osnovnega papirja, pridobivali strokovno znanje ob šolanju naših delavcev v Angliji, koristili tehnične izkušnje našega angleškega partnerja pri

proizvodnji smokopirnega papirja, istočasno pa marketinško pripravljali tržišče za naš bodoči Aerocopy. Ne nazadnje pa tudi zmanjšali devizni odliv iz države za nakupe finalnega smokopirnega papirja.

Končno je prišlo leto 1978 s tem tudi čas, ko smo končali izgradnjo tovarne za proizvodnjo Aerocopy. Do danes smo že plasirali prvih 1.000 ton lastnega smokopirnega papirja na trg in iz meseca o mesec ta količina raste. Za prihodnje leto načrtujemo, da bomo ponudili trgu ca. 10.000 ton Aerocopy papirja. Pri tem računamo seveda tudi na plasman na tuje trge, za kar so priprave že v polnem teku.

No pa se vrnimo k 6. oktobru 1978, ko smo z vsem ponosom pokazali zainteresiranim partnerjem svoj uspeh. Uspeh, v katerega delavci Aera nismo nikdar dvomili, kljub temu, da smo bili priče marsikateremu drugačnemu mišljenju izven naše delovne organizacije. Za ta dan smo si zadali dve osnovni nalogi: pokazati našim partnerjem sam delovni uspeh t. j. proizvodnjo Aerocopy papirja in izkoristiti obisk naših partnerjev za tovariško-partnersko kramljanje in medsebojno zblizanje. Oboje je izvrstno uspelo.

Kot da bi nam narava tudi hotela čestitati, bil je prelep sončen jesenski dan. Gostje so se pričeli zbirati že v ranih jutranjih urah in ob napovedani uri 10 dopoldan so bili vsi polnoštevilno zbrani. Od povabljenih delovnih organizacij širom Jugoslavije se je otvoritveni svečanosti udeležilo 90 % predstavnikov; izredna udeležba in prvo zadovoljstvo nas organizatorjev. Po uvodnih svečanstvih je bil ogled brezhibno delujočih naprav oz. proizvodnje

Aerocopy papirja. Obiskovalci so bili izredno zadovoljni in čestitke so deževale od povsod. Po programu predvideno skupno kosilo v Rogaški Slatini s podaljšanim tovariškim srečanjem je izredno uspelo. Ob tej priliki so se medsebojno prepletali poslovni in posposlovni razgovori in gostje so izrazili svoje zadovoljstvo, da so lahko po več kot 10 letih bili priče takega partnerskega srečanja v Celju.

Mislím, da da smo si bili vsi enotni v ugotovitvi, da je organizacija in sama predstavitev naših delovnih dosežkov izredno uspela in doprinesla ogromen delež k medsebojnemu poslovnim in tovariškim odnosom kot tudi popularizaciji našega delovnega kolektiva v jugoslovanskem prostoru in izven njega.

Pod popularizacijo naše delovne organizacije izven meja Jugoslavije mislim na obisk partnerjev iz zamejstva, ki so

prisostvovali svečanosti in to iz Poljske, Italije, Madžarske, Avstrije ter pred časom opravljenih obiskov iz Zahodne Nemčije, ČSR in USA. Vsi ti so nam izrekli priznanje in pripravljenost razširiti svoje sodelovanje z Aerom tudi na naš novi artikel Aerocopy papir.

Ob tej priliki bi želel izreči zahvalo vsem sodelavcem Aera, ki so sodelovali pri organizaciji otvoritvenih svečanosti in s svojim delom omogočili njihovo brezhibno izvedbo; posebej pa še trem nosilcem organizacijskih dejavnosti tov. Brajkovičevi, tov. Ribiču in tov. Žerovniku.

Za zaključek bi želel spomniti še na dejstvo, ki se ga vsi prav dobro zavedamo, da nas vsa ta priznanja, ki smo jih prejeli, zavezujejo oskrbovati tržišče s kvalitetnim Aerocopy papirjem in v količinah, ki zadovoljujejo tržne potrebe.

Pavle Kessler

LIKVIDNOST — KAJ JE TO?

V zadnjem času vedno pogostejše govorimo in pišemo o »finančni politiki«, »financiranju«, »likvidnosti« itd. Vedeti moramo, da o finančni politiki odločajo samoupravni organi, istočasno pa se moramo zavedati, da praviloma vsaka poslovna odločitev vpliva na finančne tokove, na čisti denarni tok in na dohodek in zato tudi na finančno situacijo. Ker se v zvezi s tem večkrat pojavljajo nejasnosti, smo pripravili splošen članek z obrazložitvijo nekaterih pojmov, ki se pri razgovorih in člankih večkrat pojavljajo.

S finančno politiko TOZD razumemo:

— odločanje o temeljnih finančnih ciljih,

— izbiro strategije in taktike ter smeri akcije z namenom ostvariti temeljne finančne cilje,

— vzpostavljane in ohranjanje optimalnih finančnih razmerij,

— načela finančnega odločanja.

Cilj vsake finančne politike je zagotoviti finančno moč TOZD, ki izhaja iz racionalnega pridobivanja, uporabe in vračanja finančnih sredstev, ostvarja pa se z upoštevanjem načel rentabilnosti, sigurnosti in likvidnosti. Finančna moč TOZD je trajna sposobnost financiranja, stalna sposobnost plačevanja ter ohranjanje in povečevanje premoženja TOZD. S tega vidika predstavlja finančna moč TOZD bistveno predpostavko ostvarjanja njenih temeljnih poslovnih ciljev.

Pospešena investicijska dejavnost pogosto privede do začasnega poslabšanja finančne moči TOZD oz. OZD. Saj večje investicijske naložbe skoraj nujno zahtevajo odstop od načela racionalnega financiranja. To

praktično pomeni, da je potrebno za nove investicije najemanje večjih kreditov, kar privede do tega, da se optimalno razmerje med lastnimi in tujimi viri sredstev poruši. Seveda ima to svoje prednosti (možnost hitrejšega investiranja in s tem hitrejši pričakovani učinki investicij). Pojavijo pa se tudi slabosti kot npr.: izposojena sredstva je treba vračati tudi tedaj, kadar so doseženi slabi finančni rezultati, stroški financiranja so večji, večja je skrb za likvidnost, možnost najemanja dodatnih kreditov je močno okrnjena...

Eno izmed načel finančnega odločanja je tudi načelo likvidnosti. In kaj pravzaprav je likvidnost?

S pojmom likvidnosti je razumeti sposobnost, da lahko TOZD z razpoložljivimi finančnimi sredstvi v vsakem trenutku poravnava zapadle plačilne obveznosti. Osnovno razmerje, ki se pri tem vzpostavlja, je na eni strani zadostna in pravočasna finančna sredstva, na drugi strani pa zapadle obveznosti.

Tako se v najožjem smislu meri likvidnost z razmerjem med prilivi in odlivi denarnih sredstev. Zato je trajna naloga finančne službe usklajevanje prilivov in odlivov denarnih sredstev.

Pri tem pa se lahko srečujejo z nezadostno, optimalno ali prekomerno likvidnostjo. Nezadostna likvidnost v določenem trenutku lahko preide v neliqidnost, ki se najprej izraža kot zastoj v plačilih, nato pa tudi kot ustavev plačil.

Toliko o likvidnosti za danes. Drugič pa še kaj več o delu finančnega sektorja, da bi bili po tej poti seznanjeni z našim, včasih za koga tako zapletenim delom.

Milena Brezigar

Poudarki iz govora predsednika Tita

● Čeprav so od tistih dni minila tri desetletja in pol, se veličina drame in pomen bitke v tem kraju nista prav nič zmanjšala. Nasprotno, ti dogodki živijo in bodo živeli v zavesti in občutjih prebivalcev naše svobodne socialistične jugoslovanske skupnosti, kajti pomenijo nam simbol neuničljivosti, narodnoosvobodilne vojske in moralne trdnosti in obstoja naših narodov.

● Samo poudarjanje kako potrebno je ohraniti bratstvo in enotnost, ne bi veliko pomenilo, če se ne bi stalno krepilo tisto, na čemer temelji, če se ne bi krepili solidarnost in vzajemna pomoč v vsakem pogledu. Občutek naše skupnosti, občutek skupne odgovornosti za nedeljivo usodo, mora tako danes kot v prihodnje globoko prežemati vsakega našega človeka, vsakega državljan naše socialistične samoupravne skupnosti.

● Gibanje neuvrščenosti ima družbeno zgodovinsko vlogo v progresivnem spreminjanju mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov v celoti. Brez njegovega deleža bi se danes na primer ne bilo mogoče niti zamisliti ogromnih uspehov v boju za mir.

● Socialistična Jugoslavija ostaja zvesta svojemu prepiranju da ne more hoditi po poti miru in varnosti in ustvariti sreče svojim narodom, če se hkrati ne bori za to, da bi ti veliki cilji postali tudi izročilo vseh drugih narodov.

IZ DELEGATSKIH KLOPI

I. DELEGATSKI SISTEM IN VLOGA DELEGATOV V SISTEMU SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA

S tem člankom podajam informacij o vlogi in nalogah delegatov v našem sistemu. Veliko je bilo o tem že napisanega, vendar menim, da je prav, da sproti, v času izgrajevanja delegatskega sistema, obravnavamo to tematiko z namenom, izboljšati in krepiti delegatski sistem, ki mora postati resnični dejavnik socialistične samoupravne demokracije in samoupravnega odločanja.

Delovni ljudje in občani so v delegatskem sistemu dejanski nosilci političnega sistema na vseh področjih družbenega življenja. Ta sistem pa temelji na množici konkretnih družbenih interesov delovnih ljudi in občanov, ki se morajo po demokraciji potu usklajevati v širših samoupravnih interesnih skupnostih v splošne družbene interese. Izražanje volje in interesov mora biti neposredno.

Nahajamo se v drugem mandatsnem obdobju delovanja delegatskega sistema. V relativnem kratkem obdobju uresničevanja delegatskega sistema lahko ugotovimo, da je ta oblika organiziranosti delovnih ljudi in občanov dobila svojo potrditev na vseh področjih družbenega odločanja, posebno še v delegatskih skupščinah. Vedeti pa moramo, da je izgrajevanje delegatskega sistema dolgotrajen proces, proces, ki je v fazi izgradnje in kjer moramo premagati stara gledanja in uveljaviti nov način preobrazbe in ekonomskega sistema.

Za vsakega delegata je pomembno, da je čim bolj izviran in pristen zastopnik interesov delovnih ljudi, saj je izvoljen in pooblaščen, da jih zastopa pri sporazumevanju z drugimi skupnostmi.

Upoštevaajoč vsebino in značaj mandata je delegat najprej odgovoren delovnim ljudem in občanom v svoji temeljni samoupravni skupnosti in svoji delegaciji. Razen tega je preko organa v katerem deluje odgovoren širši družbeni skupnosti.

Odgovornost se izraža v naslednjem:

- da ob formiranju predlogov in stališč, ob oblikovanju in izražanju interesov pride ob sodelovanju v ZK, OOS in SZDL samoupravno do izraza celoten interes temeljne samoupravne skupnosti;

- da delegat seznanja ljudi, jim daje informacije o interesih drugih samoupravnih skupnosti;

- da izraža stališča, predloge in mnenja svoje samoupravne baze, jih usklajuje z drugimi interesi in drugimi delegati in izoblikuje skupen interes;

- da vsebinsko oblikovane skupne interese, ukrepe in akcije še enkrat prenese v samo-

upravno bazo, kot predlog za družbeni dogovor ali predlog za takšno ali drugačno skupno akcijo;

- da deluje tako, da so sprejeti akti resnični odraz volje samoupravno organiziranih ljudi oz. občanov.

Osrednje vprašanje uresničevanja delegatskih odnosov je zagotavljanje neposredne povezanosti delegatov z njihovo volilno bazo.

Naloge na področju razvoja delegatskih odnosov morajo zato postati osrednja in najbolj izpostavljena akcija vseh naprednih subjektivnih sil s posebno opredeljenimi odgovornostmi, saj gre za področje ukinjanja vseh ostankov odtujenega upravljanja, v katerih je razvoj resničnih delegatskih razmerij odločilnega pomena za krepitev odločanja delovnega človeka in občana in za dosledno uveljavitev o združenem delu.

Še vedno v praksi ni v navadi, da bi samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije določale temeljna stališča in smernice za delo delegatov. Če ne bomo uresničili te temeljne predpostavke, pri čemer morajo delegati sami odigrati pomembno vlogo in pričakovati, da bodo delegati uspešno opravljali svoje pravice in dolžnosti. Glede uresničevanja osnovnih pravic in dolžnosti delegatov je treba posvetiti posebno pozornost naslednjim zadevam:

- delegati morajo vestno in vsestransko izpolnjevati svoje obveznosti do tistih, ki so jih delegirali;

- da bi prišli do enotnega oziroma skupnega sklepa, morajo delegati izvirati iz interesov svoje delegatske baze in se držati njenih smernic. Prepustiti morajo morebitne razlike v stališčih, ki so jih zastopali in jih usklajevati ter tako doseči skupne odločitve. Prav tako morajo pokazati potrebno razumevanje za interese in stališča drugih, pri svojih opredelitvah pa morajo upoštevati splošne oz. dolgoročne interese delavskega razreda;

- delegatska baza se obvešča o vprašanjih, o katerih odloča skupščina družb, polit. skupnosti, neposredno na zborovanjih oziroma preko povezovanja delegacij, ki določajo smernice za njihovo delo. Na zborovanju kjer delegat podaja poročilo o svojem delu in v obravnavi o tem poročilu se lahko da podpora delegatu za njegovo delo ali pa zameri in kritizira in tudi zahteva odpo-

- vse pravice in dolžnosti, ki jih delegati uresničujejo v skupščini (predlogi, mnenja, postavljanje delegatskih vprašanj) morajo praviloma temeljiti na pobudah, predlogih in smernicah njihove delegatske baze.

II. ORGANIZIRANOST DELEGATSKEGA SISTEMA

V nadaljevanju je prikazana struktura delegatskega sistema od organiziranosti v okviru občin preko republike do federacije.

ZBOR DRUŽBENOPOLITIČNIH SKUPNOSTI

1. Pristojnosti družbenopolitičnih skupnosti občine:

Te pristojnosti se rešujejo po skupščini občine, ki ima 3 zboro-

- a) zbor združenega dela, katerega sestavljajo delegati iz TOZD in nekaterih drugih oblik OZD;

- b) zbor krajevnih skupnosti, katerega sestavljajo delegati iz krajevnih skupnosti;

- c) družbenopolitični zbor, katerega sestavljajo delegati, člani vodstva družbeno političnih organizacij v občini.

2. Republike rešujejo pristojnosti po skupščini republike, ki ima 3 zboro-

- a) zbor združenega dela, katerega sestavljajo delegati iz OZD in drugih samoupravnih organizacij;

- b) zbor občin, katerega sestavljajo delegati občin;

- c) družbenopolitični zbor, katerega sestavljajo delegati, člani vodstev DPO v republiki

3. Zvezne republike rešujejo pristojnosti po zvezni skupščini, ki ima 2 zboro-

- a) zvezni zbor;

- b) zbor republike in pokrajin.

V nadaljnjem razvoju delegatskega skupščinskega sistema je treba posvetiti posebno pozornost zborom združenega dela. Čeprav nimajo vsi zbori ustavno pravno enak položaj, izhaja ustava iz značaja in funkcij zborov združenega dela, ki so bistveni in odločilni za graditev politike in določanje odloka skupščin.

Zbori združenega dela imajo odločilno vlogo pri delu skupščin, ko odločajo o vprašanjih, ki se nanašajo na pogoje za pridobivanje in delitev dohodka, usklajevanje interesov združenega dela v zvezi s srednjeročnimi in dolgoročnimi razvojnimi programi, proces združevanja dela in sredstev, uresničevanje dohodkovnih odnosov in na druga vprašanja v zvezi z družbeno reprodukcijo.

To so vprašanja, ki se nanašajo na področje družbenoekonomskega razvoja in ekonomske politike. Zbori združenega dela so tudi pobudniki in koordinatorji samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja OZD o vprašanjih, ki so skupnega pomena.

Zbori krajevnih skupnosti v skladu z ustavo in statutom občine sodelujejo pri odločanju o tistih vprašanjih, ki so pomembna za krajevne skupnosti. V na-

daljnjem razvoju delegatskega skupščinskega sistema je treba poskrbeti, da bodo zbori krajevnih skupnosti neposredno in odgovorno sodelovali pri odločanju o vseh vprašanjih, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane v krajevnih skupnostih. Zbori krajevnih skupnosti se morajo razvijati tudi kot pobudniki in koordinatorji samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja med krajevnimi skupnostmi.

Zbori občin se morajo uveljaviti predvsem s stališča njihove udeležbe pri obravnavanju in odločanju o vprašanjih, ki se nanašajo na razvoj občine kot samoupravne in temeljne družbenopolitične skupnosti.

Družbenopolitični zbori. Smisel osnovne funkcije družbenopolitičnega zbora pri delu in odločanju skupščine je v tem, da se zagotovi neposredna udeležba zavednih socialističnih sil v procesu sprejemanja sklepov na podlagi medsebojnega spoštovanja, usklajevanja stališč in interesov samoupravnih organizacij ter skupnosti. Družbenopolitični zbori naj bi prispevali k odpravljanju razlik in protislovij v delnih interesih delovnih ljudi in občanov oziroma njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v funkciji zborov skupščin družbenopolitičnih skupnosti

Njihova naloga je sodelovati pri vprašanjih, ki zadevajo posamezna področja družbenopolitičnih dejavnosti (na področju izobraževanja, kulture, znanosti, zdravstva in socialnega varstva torej pa tiste dejavnosti, v katerih delavci in delovni ljudje uresničujejo širše interese in potrebe).

Zbora skupščine SFRJ

Zvezni zbor Skupščine SFRJ odloča o spremembi ustave SFRJ, določa temelje notranje in zunanje politike SFRJ, sprejema zvezne zakone, sprejema proračun federacije. Torej je njegova glavna naloga pri sprejemanju sistemskih zakonov in usklajevanju zvezne zakonodaje z ustavo SFRJ. Zbor republik in pokrajin se je v okviru svoje ustavne funkcije uveljavil kot nosilec graditve in oblikovanja skupne politike in odlokov v federaciji. Zbor republik in pokrajin je uveljavil demokratičen postopek pri enakopravnem dogovarjanju in skupnem odločanju republiških in pokrajinskih skupščin v skladu z ustavo.

III. DELEGATSKA FUNKCIJA V ZVEZNI SKUPŠČINI SFRJ

Po novi ustavi ima skupščina SFRJ dva zbora: Zvezni zbor in zbor republik in pokrajin. V sestavi zveznega zbora je po 30

(Nadaljevanje na 5. str.)

Zavarovanje obratovalnega zastoja ali šomaža

Sokraj vse temeljne organizacije združenega dela se zave-dajo, da jih vsakodnevno ogro-žajo nevarnosti proti katerim se tudi zavarujejo. Običajno pa je zavarovalna zaščita za katero se TOZD odločijo omejena le na zavarovanje požara in strojeloma, pa še vloma, kar vse predstavlja zavarovanje proti neposrednim škodam, ki pretijo nji-hovim osnovnim in obratnim sredstvom. Ob večjih požarnih škodah pa tudi strojelomnih običajno zavarovani TOZD ni prizadet le s škodo na obratnih zgradbah in proizvodjalnih sredstvih, marveč tudi s posredno

škodo zaradi zastoja v obrato-valju. Ta škoda se odraža pred-vsem v izgubljenem dohodku in nepokritih stroških v času ob-nove uničenih ali poškodovanih obratnih zgradb in proizvodjal-nih sredstev. Zastoji so zlasti po požarnih škodah razmeroma dolgi, iz prakse povzemamo da nemalokrat trajajo tudi celo le-to.

TOZD, ki skrbi za dolgoro-nejše varno poslovanje bo po-leg osnovnega požarnega in strojelomnega zavarovanja vse-kakor sklenila tudi zavarovanje obratovalnega zastoja ali s tuj-ko šomaža zaradi požara ali za-

radi strojeloma. S tem bo nam-reč brez motenj lahko obnovila proizvodnjo in ji ne bo potreb-na razna solidarna pomoč širše družbe, saj ji bo razen nepo-sredne škode na osnovnih in obratnih sredstvih zavarovalna skupnost povrnila tudi zapadli dohodek, ki v času zastoja ni mogel biti prigospodaren.

Predmet zavarovanja je pri šomažnem zavarovanju doho-dek in stroški. Poglejmo si po-bliže strukturo dohodka. Doho-dek vsebuje pogodbene obvez-nosti, z zakonom določene obveznosti, samoupravne obvez-nosti ter čisti dohodek. Čisti do-hodek obsega sredstva za ose-bne dohodke, sredstva za skup-no porabo, sredstva za izbolj-ševanje in razširitev materialne osnove dela ter sredstva rezerv. Največji strošek pa je amorti-zacija, ki se obračunava oziro-ma odjava od vrednosti osnov-nih sredstev.

V Jugoslaviji pa tudi v Slo-veniji je sorazmerno slabo za-jetje šomažnih zavarovanj, saj jih je vseh okoli 500, v Slove-niji pa jih je nekaj prek 200. Zdi se, da so TOZD pa tudi na-ša družba premalo seznanjena s prednostmi, ki jih nudita šo-mažno zavarovanje na osnovi požara in šomažno zavarovanje na osnovi strojeloma. Opaža-mo tudi, da zanimanje za zava-rovanja naraste v neki branži šele tedaj, ko katera TOZD do-živi večji zastoj zaradi požara ali strojeloma. Stihjsko skle-paneje šomažnih zavarovanj po škodi nedvoumno ni najbolj

primerno, TOZD bi se morali osveščeno in preračunljivo od-ločati za sklepanje teh zavaro-vanj. V Zvezni republiki Nem-čiji je naprimer le redka indu-strijska firma brez šomažnega zavarovanja, to pa zlasti zato, ker tam ne poznajo solidarno-sti, še več pa na dobrozajetja tega zavarovanja vplivajo sin-dikati, ki ne dopuščajo odpu-ščenja delavcev v času zastoja zaradi požara ali strojeloma.

Ugotavljam, da naša družba ne potrebuje raznih prisil za sklenitev zavarovanj, ni pa iz družbeno političnega pa tudi širšega gospodarskega stališča dopustno, da se posamezne TOZD nepoučeno in pristransko odločajo za rizik, ki daleč pre-segajo možnost pokrivanja na-stalih škod z lastnimi sredstvi. Prav za prenašanje rizikov, ki jih posamezni subjekt ne more sam brez motenj pokriti pa ob-staja v našem družbenoekonom-skem sistemu institucija zavaro-vanja, ki z vključevanjem v za-varovalni proces nudi vsakemu kar najbolj primerno gospodar-sko varnost.

Ker je šomažno zavarovanje sorazmerno nova zavarovalna vrsta in med zavarovanci zato še ni dovolj poznana, bi bilo slej ko prej primerno, da TOZD preden se odločijo za sklenitev tega zavarovanja zahtevajo po-drobnejše tolmačenje, pa tudi izdelavo ponudb za konkretne primere, kar lahko opravijo strokovni delavci zavarovalne skupnosti.

Miha Ferlan, dipl. ing.

Iz delegatskih klopi

(Nadaljevanje iz 4. strani)

delegatov samoupravnih orga-nizacij in skupnosti ter družbe-nopolitičnih organizacij iz vsa-ke republike oz. po 20 delega-tov iz vsake avtonomne pokra-jine. Zbor republik in pokrajin pa sestavljajo po 12 delegatov iz skupščine vsake republike in po 8 delegatov iz skupščine vsake avtonomne pokrajine.

Delovno področje obeh zb-rov je sicer specifično, vendar pa so nekatera področja delo-vanja skupna za oba zbora. Ta-ko so formirane skupne komi-sije npr. za obravnavanje ustav-nih vprašanj in spremljanje u-resničevanja ustave SFRJ, za iz-polnjevanje obveščanja v de-legatskem skupščinskem siste-mu in temeljev družbenega si-stema obveščanja za obravna-vanje vlog in predlogov iz pri-stojnosti skupščine SFRJ.

Vendar bi v nadaljevanju ob-razložila predvsem delo zvez-nega zbora skupščine SFRJ.

Zvezni zbor skupščine SFRJ samostojno:

1. odloča o spremembi ustave SFRJ,
2. določa temelje notranje po-litike in zunanjo politiko SFRJ,
3. sprejema zvezne zakone,
4. določa politiko izvrševanja zveznih zakonov, drugih predpi-sov in splošnih aktov, ki jih sprejema, ter obveznosti zvez-nih organov v zvezi z izvrševa-njem teh predpisov in aktov,
5. sprejema proračun federa-cije in zaključni račun prora-čuna federacije,
6. odloča o spemembi meja Socialistične federativne repub-like Jugoslavije,
7. odloča o vojni in miru,
8. ratificira mednarodne po-godbe o političnem in vojaškem sodelovanju in mednarodne po-godbe, ki zahtevajo izdajo no-vih ali spremembo veljavnih zakonov,
9. obravnava v mejah svoje-ga delovnega področja poročila Zveznega izvršnega sveta in zveznih upravnih organov,
10. obravnava mnenja Ju-goslavije o uresničevanju var-stva ustavnosti in zakonitosti pred tem sodiščem,

11. obravnava poročila zvez-nega sodišča in zveznega javne-ga tožilca o uporabi zveznih za-konov,

12. sprejema poslovnik o svo-jem delu itd.

Ker je delovno področje zvez-nega zbora zelo raznoliko so formirana različna delovna tele-sa zbora, in sicer:

a) odbori, b) komisije in c) občasna delovna telesa.

Odbori zbora se ustanovijo za posamezna področja družbenega življenja iz delovnega področja zbora, to so:

1. odbor za družbenoekonom-ske odnose,
2. odbor za družbenopolitične odnose,
3. odbor za notranjo politiko,
4. odbor za zunanjo politiko,
5. odbor za ljudsko obrambo,
6. odbor za proračun federa-cije,
7. odbor za pravosodje,
8. odbor za delo, zdravstvo in socialno politiko,
9. odbor za vprašanja borcev in vojaških invalidov.

Komisije zbora se ustanovijo za opravljanje določenih zadev, ki so pomembne za delo zbora v celoti, ali za delo njihovih de-lovnih teles.

To so:

1. mandatno-imunitetna komi-sija,

Občasna delovna telesa zbora pa se formirajo takrat, ko gre za proučevanje določenih vprašanj, ki ne spadajo v delovno področje stalnega odbora ali komisije.

Ko zbor sprejme predlog za izdajo zakona lahko izjemno od-loči, da se predlog ali posamez-no vprašanje iz tega predloga da v javno razpravo, kadar gre za ureditev vprašanj na področ-ju družbenoekonomskih in poli-tičnih odnosov, ki so posebnega pomena za delovne ljudi in ob-čane, kot tudi kadar je nujen najširši posvet z zainteresirani-mi organi in organizacijami, znanstvenostrokovnimi institu-cijami, delovnimi ljudmi in ob-čani.

Sonja Krašovec

Prebrali smo za vas

Vojna napoved uravnilovki.

Med delavci nekega zagrebške-ga kolektiva je zavladal pre-plah, ko so na koncu meseca ugotovili, da je eden izmed nji-hovih inženirjev zaslužil — po kriterijih delitve — več kot 20.000 dinarjev. Mislili so, da bo to negativno odjeknilo v javnosti in so problem rešili ta-ko, da so rekordni zaslužek zni-žali. Gre sicer za inženirja, ki ima — kot se temu reče — v glavi vse formule in enostavno dela hitreje in več kot njegovi sodelavci. Ko so predstavniki kolektiva o tem obvestili pred-sednika jugoslovanskih sindika-tov Mika Špiljka, jim je rekel: »Tovariši, če bi bil na vašem mestu, bi temu inženirju ne sa-mo izplačal celoten zaslužek, ampak bi pozval tudi novinar-je da pišejo o tem, kajti gre za pozitiven primer. Uveljaviti je treba dobre in marljive delav-ce in jih po tem tudi v celoti nagrajevati.« (Večernji list)

Reprezentanca namesto stano-vanj. Dvajset delovnih organi-zacij iz beogradske občine Stari

grad je dalo za reprezentanco več kot je celotno gospodarstvo te občine dalo za stanovanjsko izgradnjo, piše Borba in doda-ja, da tako, žal, ni le v Beogra-du. List navaja tudi primer ne-ke zunanjetrgovinske organiza-cije, v kateri so stroški za re-prezentanco večji od čistega dohodka. V ožji Srbiji je bilo preteklo leto za reprezentanco porabljenih 500, na Hrvatskem pa 474 milijonov dinarjev. Za to bi lahko kupili skoraj dva tisoč stanovanj, poudarja list. (Tanjug)

**Dopisujte
v Naš Aero**

PREDSTAVLJAMO VAM

DELEGATA za 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije tovariša Stanka SATLERJA.

Tov. Satler je zaposlen v TOZD Kemija Sempeter že od leta 1968 in je vseskozi aktiven sindikalni delavec. V letih 1970—1974 je bil predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD. Je član predsedstva Občinskega sveta ZSS Zalec in član republiškega odbora sindikata delavcev kemične industrije Slovenije.

V razgovoru je tov. Satler povedal, da je bil zelo presenečen in vesel obenem ob novici, da se bo udeležil tega največjega zbora sindikalnih aktivistov, ki bo od 21. do 23. novembra 1978 v Beogradu.

Kot delegat kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije je tov. Satler sodeloval že na pripravah za 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije, ki je pripravil za no-

Stane Satler, delegat VIII. kongresa sindikatov Jugoslavije

vo medkongresno obdobje resne naloge, ki so bistvenega pomena za vsakega delovnega človeka, je v nadaljevanju dejal tov. Satler. Na kongresu bo deloval v komisiji za vprašanja

živiljenjskih in delovnih pogojev in nalogah zveze sindikata. Razpravljal bo o oskrbi sindikata za normalne delovne, živiljenjske in kulturne razmere naših delavcev iz drugih republik. Na

tem področju je bil pred dvema letoma sprejet samoupravni sporazum o minimalnih standardih za živiljenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev.

V razpravi navaja problem že pri samem sprejemanju tega akta, ker so se predvsem TOZD zavedale, da bodo obveznosti, ki jih se tem sporazumom sprejemajo, težko uresničevale. To se je pokazalo tudi pri samem inspekcijskem pregledu živiljenjskih pogojev in delovnih razmer delavcev iz drugih republik.

»Ta akcija pa ni pokazala samo našega odnosa do delavcev, ampak je odprla še kopico drugih problemov, ki so neposredno vezani na socialno in pravno varnost delovnih ljudi!« v razpravi poudarja tov. Satler.

Na koncu razprave predlaga, da se moramo v zvezi sindikatov odločneje zavzemati za zagotavljanje normalnih delovnih in živiljenjskih pogojev, ki morajo veljati za vse zaposlene delavce ne glede od kje prihajajo in na katerem področju delajo.

Jelka Adrinek

Naš intervju

To pot vam predstavljamo Jožico TRATNIK, ki jo sicer poznamo in le malo je delavcev v naši DO, ki ne bi vedeli, kdo je Jožica Tratnik. Delala je kot nabavni referent za pisarniški material v tehnični nabavi v komercialnem sektorju. Zakaj govorim v preteklem času? Zato, ker je tovarišica TRATNIK te dni odšla v pokoj. Če bi rekli, da je ne pogrešamo, bi ne govorili resnice. Pogrešamo jo, njeno dobrovoljnost in smeh, pa tudi to pogrešamo, da nas je včasih okregala, ker nismo bili dovolj varčni, po njenem mnenju.

Vendar ne govorimo o njej zaradi vsega tega. Gre predvsem zato, da je Jožica predsednica Aktiva zveze borcev NOV v naši DO.

Naš Aero: »Če vas vprašam najprej nekaj, kar se žensk običajno ne sprašuje, mi boste odgovorili? Kdaj in kje ste se rodili?«

Jožica Tratnik: Rodila sem se 9. septembra 1923. leta v Gornjem gradu — Zgornja Savinjska dolina. Tu sem hodila tudi v šolo.

Naš Aero: »Tu vas je verjetno zatekla tudi vojna. Kako je bilo takrat?«

Jožica Tratnik: »Hudo je bilo. Tako vsi, ki smo preživeli ta čas označujemo to obdobje — na kratko.

V naši hiši so se že zelo zgodaj začeli sestajati aktivisti. Pri nas je bila tudi neke vrste javka, kjer so se ustavljali kurirji.

1942. leta sem bila vključena v SKOJ. Moji bratje so že odšli v partizane. Sama pa sem s tovariši raznašala pošto, zbirali smo sanitetni material in zdravila. Dekleta smo pletle in šivale za partizane. Zbirale smo tudi hrano.

Naš Aero: »Vojna je bila nesumljena. Tudi vam ni prizanesla.«

Jožica Tratnik: »Ni nam prizanesla. Izgubili smo brata in v januarju 1945. leta so Nemci odpeljali tudi mene v zapor, nato pa na prisilno delo v Rogaško Slatino. Kopali smo jarke. Bilo

ščili, kar v tistih časih ni bilo nič posebnega.«

Naš Aero: »Kako je bilo potem, po vojni?«

Jožica Tratnik: »Zaposlila sem se naprej v Kranju v Tekstilni tovarni 1947. leta, nato pa v trgovini Preskrba Kranj. 1955. leta sem prišla v Aero in tu delala vse do zdaj, ko sem se upokojila.«

Naš Aero: »Kako boste zdaj, ko ste prosti in vas ne veže več delo v službi?«

Jožica Tratnik: »Z možem, ki je tudi v pokoju in je pred tem prav tako delal v Aeru bova

malo pohajkovala naokrog. Zjutraj na trg pa na kavico v slaščičarno, popoldne v park ali pa na obisk k domačim. Lepo nama bo. Predvsem pa, nikoli dolg čas, toliko dela je še treba opraviti!«

Naš Aero: »In kaj načrtujete v aktivu ZB?«

Jožica Tratnik: »Predvsem se bomo pogostje videvali. Razen tega bomo prihodnje leto predvideli razen že tradicionalnega izleta za vse člane aktiva tudi manjšo proslavo ob 4. juliju dnevu borca.«

Dora Rovere

OSEBNE VESTI

V času od srede septembra do konca oktobra so se našim delavcem, ki jih omenjamo, rodili otroci: Kolar Zvonki hči Renata, Žužul Gordani sin Alen, Banovšek Adolfu sin Mitja, Oljšani Gabrijeli hči Bojana, Žlaus Dragici sin Uroš, Đurkaš Franjici in Stjepanu hči Marina, Žagar Juriju hči, Kugić Hasinu hči in Osredkan Vincencu prav tako hči.

30. oktobra 1978 se je Boženi in Francu Kosu rodila hčerkica Nuška.

V omenjenem času so se poročili naslednji naši delavci: Brodej Marija por. Romih, Lipovšek Regina por. Zekar, Jug Cvetka in Uršič Miran, Bečić Husein in Pirih Mija.

V oktobru in novembru so praznovali 50. rojstni dan in ta-

ko vstopili v drugo mladost, kot pravijo japonski naslednji naši delavci: Dobrotinšek Rafko, Korošak Marija, Hohnjec Stanislava, Krušič Martin, Mrak Marija, Parašnik Elizabeta.

Upokojili pa so se naslednji naši delavci: Tratnik Jožica — referent v nabavi, Senica Karel — mizar, Šuster Ivan — vratar, Borlak Neža — čistilka ter Konkulic Marija — grafična delavka v oddelku Slep.

Našim upokojencem želimo, da bi bili zdravi in zadovoljni v krogu svojih družin in dolgo uživali zaslužen pokoj.

Vsem našim delavcem, iskrene čestitke ob tako pomembnih živiljenjskih dogodkih.

Uredništvo

PLANINCI O SEBI

Bili smo grajani, češ da premalo povemo o sebi in o naši dejavnosti.

Nemara res, da kaj neradi spustimo iz rok cepin in vrh, primemo za pisalo in kaj napišemo.

Vse je le izgovor, tudi to, da ne bi znali čudovitih doživetij opisati.

Eno z drugim bo pa še najbolj držalo, da se k pisanju ne pripravimo, morda tudi zato, ker mislimo, da se bomo tako hvalili.

No, za hvalo res ne gre. Menim, da je prav da to pot le nekaj napišemo in opravičimo zaupanje in dodeljena nam sreststva, ter povem kje smo bili.

Držali smo se koledarčka izletov, ki ga vsako leto pripravimo in razdelimo med članstvo.

Tako smo se:

- spominskega pohoda na Stol udeležili s 25 udeleženci

- naš izlet v neznano v mesecu marcu ni izpadel in na tem izletu se nas je zbralo 29 planincev

- za obisk gorstev v drugih republikah, smo se letos odločili za Velebit.

Izbrali smo si izredno zanimiv predel v okolici Starega Grada. Velebit je ogromen masiv planin in gora, pa tudi sam predel Velike Paklenice, ki je v celem vencu le mali del, je bil za nas in za tridnevni izlet

preveč. Drugače čudovita planina, le prerazsežna, premalo označena in oskrbovana.

Kljub vsemu je 28 naših članov bilo navdušenih nad lepoto, ki jih to vzhodno Velebitsko gorovje s svojimi jamami skriva.

- spominski, deseti pohod na Storžič, v močno deževnem vremenu nam ga je letos zagodel. Vsi udeleženci, bilo nas je 34, smo bili kljub dokaj dobri opremitvi, premočeni in premraženi. Kljub slabemu vremenu, proti vrhu še snegu in megli, je 12 planincev pristopilo na vrh. Pri spominskem obeležju ponesrečenega KUM Vojka so prižgali sveče in se ga še drugače spomnili.

- naslednji vzpon je sledil na Triglav. Uspeli so vsi pristopi na sam vrh. Enkrat 30 in teden kasneje 12 planincev. Veselje bi bilo tem večje, če bi nam bilo vreme v drugi skupini naklonjeno in bi se na vrhu zadržali dalj časa, tako pa smo ob sestopu prečkali greben med Triglavom in malim Triglavom v snežnem metežu, zaskrbljeni zaradi bližajoče se nevihte in grmenja, drhtaje sestopili v planinski dom na Kredarici.

- naš najlepši vzpon, v čudovitem vremenu je bil vsekar v mesecu septembru. Bilo nas je 31 in v Vratih smo se razdelili v dve skupini. Prva je krenila proti Luknji in nato v

strmine in grebene Bovškega Gamzovca, druga pa jo je mahnila preko Sovatne za goro Stenar tako, da sta se obe skupini našli na Pogačnikovem domu na Križnih podih. Od tu smo izvedli ture na vrhove Križ in Razor, ter na končni cilj na prelepo, vendar divjo Skrlatico. Med potjo je naš pogled zastal nad lepimi kriškimi jezери, pa na kozorogih, ki so nas neustrašeni opazovali z bližnjih grebenov. Ob počitku nas je obdajalo lepo septembrsko planinsko cvetje in še radoveden gams, kateremu smo prišli na nekaj metrov blizu. Ni odnehal, skoraj da je poveljeval, češ tu so naše poljane, naši predeli.

Z gora smo sestopili za bivačkom po običajni poti iz Skrlatice v Vrata.

- o otvoritvi koče na Raduhi, o dnevu planincev in o vsem slavlju, smo že pisali, nekaj je bilo objavljeno tudi v dnevnem časopisu. Povem naj le še enkrat, da je bilo prelepo in ob lepem vremenu nas je bilo na slavlju kar 54 planincev.

- z veliko volje smo lovili lepo vreme v mesecu septembru z namenom, da izvedemo izpadel izlet v juniju in to na Vršič in na Prisojnik. Hitro se menjajoče vreme v Alpah, je hotelo svoje. Zjutraj, ko bi morali pričeti z vzponom na Prisojnik, nas je obdajalo 30 cm novega snega. Snežilo je še ves dopoldan, tako da kaj več od Tičarjevega doma, pa doma poštarjev ali Erjavčeve koče, nismo prišli. Saj bi bilo povsem neodgovorno poskušati izvesti vzpon — nepripravljeni za takšne razmere — brez zimske opreme — v nevarnosti plazov.

Sledilo je le kepanje in povratek v dolino.

- lep izlet pa smo izvedli za zaključek naše sezone na Boč. Dve urna hoja nas ni utrudila in ob prihodu na kočo, jih je veliko krenilo še kar do razglednega stolpa.

Izvedli smo srečolov. Oddolžili smo se spominu padlih borcev in k spomeniku položili cvetje. Mladina — naši najmlajši so zapeli dve pesmici.

Ob tej priliki smo podelili tudi dve diplomi.

Najmlajša Pintar Mateja, ki je letos prvič pristopila na Triglav in najmlajši Mraz Borut, ki se je udeležil vzpona in prišel na Skrlatico, sta bila prijetno presenečena in vesela priznanja.

Tako je naše društvo organiziralo in povedlo na izlet v gore 332 članov, oziroma povprečno okoli 34 planincev na posamezne izlete.

Da bi teh naših nekaj številke držalo, je le zaradi številkov omeniti 17 udeležencev izleta mladih na Kopitnik, o čemer bomo posebej pisali in slikovno prikazali še podvig naših 12 planincev na Mont Blanck.

Veseli smo, da letos ni bilo pri nobenem izletu nobene nesreče.

V kratkem naj bi bilo toliko o vzponih in izletih, ki jih je organiziralo in vodilo naše društvo. Vodilo sem navedel zato, ker imamo iz svoje sredine 7 planincev, ki so opravili izpit in dobili značke za vodnike planinskih izletov.

Izpite za mladinske vodnike so uspešno opravili trije naši člani, tako smo z vodjo mladinskega odseka pričeli bolj organizirano voditi naše najmlajše v gore.

Tako se bo tudi program mladine pričel uresničevati.

Izpeljali so že svoje izlete — kaj več o tem bodo napisali sami.

Naši planinci so se med letom udeleževali tudi prireditve, ki jih prirejajo druga društva in organizacije. Žal res ne veliko, glavni vzrok je da prekasno prejemamo razpise in vabila. Včasih celo tako pozno, da se ne more sestati naš upravni odbor in razpravljati o tovrstnih prireditvah ali tekmovanjih.

Da bi delo s tega področja in s področja varstva narave popestrili, bomo ob letošnji konferenci izvolili in povečali naš upravni odbor za tri člane. Le-ti bodo predsedniki omenjenih sekcij vodili bodo delo v njih in dopolnjevali tako našo planinsko aktivnost.

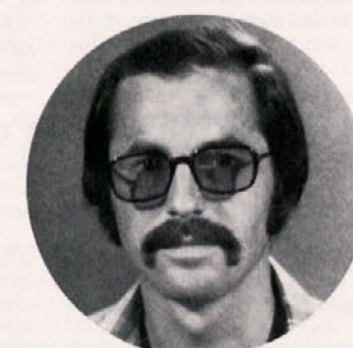
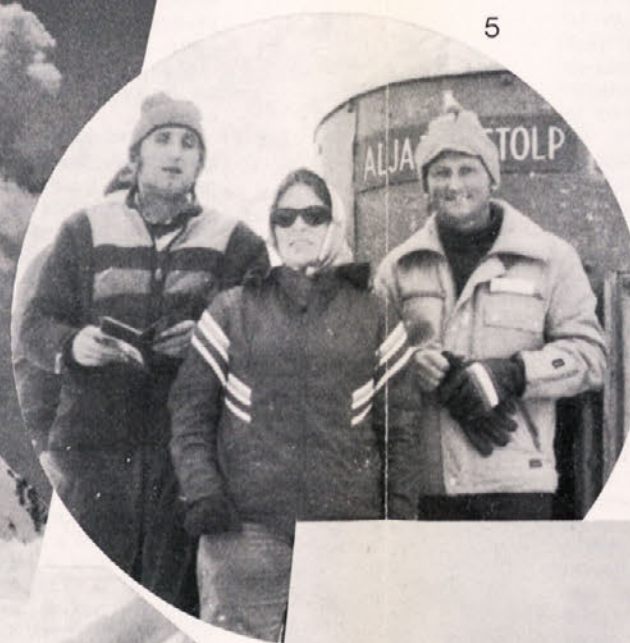
Poleg vsega napisanega in omenjenega, pa je še vedno zelo veliko nezabeleženega. Predvsem so to ture in izleti naših članov, ki so jih izvedli sami med letom.

Člani našega društva smo najbolj veseli, če vidimo, da nam je uspelo pridobiti novega člana, ki bo z veseljem hodil z nami v gore.

Franc Perc

Jože in Franček sta si segla v roke, srečna sta, saj sta svojo ekipo srečno privedla pod sam vrh Mont Blancka

NA STREHI EVROPE

Uspeli smo — mi mali v tej veliki družini planincev in alpinistov in vseh tistih, ki jih vabi narava in vlečejo gore v svoj objem. Sedaj je že vse za nami čeprav si pred meseci nismo delali utvar in kar pomisliti si nismo upali na Mont Blanck in da bo geslo — ki smo ga skrivaj šepetali — planinci Aera na strehi Evrope — postalo resnica.

Tem bolj smo tega uspeha veselili, ker nas je slabo vreme in pičlo odmerjen čas skoraj odvrgnil od uspeha. Če pomislim na tisto jutro, ko se nas je odpravilo od zadnje kočice okoli 200 planincev in alpinistov z različnih kontinentov vendar z eno samo isto željo — uspeti in povzpeli se najvišje — še sedaj ne morem verjeti in dojeti uspehu. Med celo družino je to tisti dan uspelo le 10 ali 12 alpinistom in prav med njimi je bilo kar pet naših planincev Aera.

Ali smo bili srečni — kako da ne — saj je naša zastava zaplapolala na samem vrhu, sledil je stisk rok ter objem tovarišev in že nato pobeg v dolino v varnejše, k soncu in toploti, v zavetrje.

Ja veter ali bolje rečeno vihar ter snežni metež sta terjala svoje in brez pravega uspeha le nekaj sto metrov pod vrhom zavrnila skoraj vse naskokovalce. Tudi tiste, ki smo jih mi

gledali sramežljivo zapostavljeni in osamljeni — oni pa v družini in pod vodstvom najboljših francoskih in drugih gorskih plačanih vodnikov, v popolni in najsodobnejši planinski opremi.

Nekaj malega iz svojega doživljanja bodo udeleženci napisali sami, povem pa naj le še to. Še bomo poskušali naskočiti Mont Blanc, zagotovo da tudi z večjimi izkušnjami. Misel, da se znova skušamo z ledom ni pokopana — le za prihodnjo sezono smo jo morali preložiti.

In kaj je v nas planincih, da nas gore tako privlačijo, da hitimo vedno k njim. Ali je to strast ali morda šport ali kaj

VLADO JURJEVEC

Člani PD AERO smo se odločili, da bomo letos organizirali vzpon na Mont Blanc (4807 m), ki je najvišji vrh v Evropi.

Po daljših pripravah in kondicijskih treningih nas je bilo dvanajst članov pripravljenih za ta vzpon.

Samo potovanje smo organizirali v dveh skupinah. Sedem planincev je potovalo do Chamonixa s kombijem, ostalih pet pa z vlakom.

V Chamonixu smo se našli in po krajšem ogledu mesta in nakupu dodatne nujno potrebne opreme, za takšno višino, smo

tretjega. O tem so poglobljeno razmišljali in pisali naši vzorniki. Ali je to vedel naš veliki prednik planinec in alpinist dr. Klemen Jug pa morda Kugi in še ostali drugi. Eno je gotovo. Ko zaradi vzrokov, ki včasih odločajo o življenju odstopiš, ti nihče ne ponudi tople čaje in odeje. V gorah ni urisanih atletskih stez in ko stopiš korak čez njo — si rešen in se ti ni treba več truditi. Ne, v gorah velja zbrati še veliko poguma in sil za ravno tako težak povratek. Na koncu če ne uspeš ostaja le naveza, vrv in na oni strani sotovariš, in ko šele sestopita v dolino lahko rečeta, da sta na varnem. Franc Perc

se povzpeli z žičnico in zobato železnico na približno 1800 m nadmorske višine. Od tam naprej pa smo bili odvisni samo od svoje vzdržljivosti.

Prvi dan smo se po lepem sončnem vremenu povzpeli na 2900 m, kjer smo si odpočili in prenočili, točneje povedano prebedeli na tleh.

Tudi naslednji dan smo imeli čudovito vreme, ko smo se vzpenjali po granitnih skalah in nekaj mestih po snegu in ledu strmo navzgor do kočice Val de Gutte na višino 3900 m. Sem smo prispeli že dopoldne, ker se v popoldanskem času poveča nevarnost padajočega kamenja.

Tu smo imeli čudovit razgled na vse vrhove v okolici. Čudovit je bil pogled na ledenik Bossons, ki se razteza čisto do mesta. V popoldanskem času se je vsakih nekaj minut sprožil ogromen plaz, ki je z velikim bobnenjem zgrmel navzdol.

V upanju, da bomo imeli tudi naslednji dan lepo vreme, smo šli počivati okrog sedmih zvečer.

Razočaranje pa nas je čakalo ob enih ponoči po našem času ko smo vstali in se začeli pripravljati na zadnji del vzpona na vrh. Ponoči je namreč zapadlo okrog 20 cm snega, ki pa je še stalno naletaval, spremljal ga je močan veter in mraz.

S pomočjo svetilke, ki jo je imel vsak planinec na glavi, se nas je iz kočice odpravilo okrog 200 in se zvrstilo v dolgo svetlečo kačo, ki se je z zastoji pomikala proti vrhu. Vreme je bilo še vedno slabo.

Na višini približno 4500 m se je večina planincev obrnila zaradi poslabšanja vremena in višinske bolezni.

V težkih vremenskih razmerah je pot nadaljevalo 30—40 planincev. Po šestih urah napora smo se v megli, snegu in vetru objeli na vrhu.

V družbi dveh Japoncev smo po treh urah sestopanja in iskanja poti v snežnih metežih prišli močno utrujeni, toda srečni, da smo osvojili vrh, v kočico. Še isti dan smo bili v Chamonixu,

od koder smo se zopet v dveh skupinah vrnili po petih dneh domov.

ANDREJ VANOVŠEK

V prvih dveh dneh smo se povzpeli do višine 3810 m.

Hodili smo počasi, ker je bilo vreme izredno lepo in primereno za hojo. Na tej višini je kočica Du Gonter, kjer smo tudi prespali. Naslednji dan nas je čakal vzpon na vrh. Vstali smo ob 1.30 zjutraj, se primerno oblekli in najedli in se odpravili proti vrhu. Vreme pa se je spremenilo. Ko smo prišli na vrh smo bili utrujeni, vendar srečni, saj smo bili na najvišjem vrhu Evrope. Na poti nazaj smo se zaradi megle izgubili, vendar smo premagali tudi to in se srečno vrnili v Du Gonter, kjer so nas čakali prijatelji, ki niso odšli na vrh.

EDI VOGA

Presrečen sem, ker sem osvojil najvišji vrh Evrope — Mont Blanc. Prvi del poti je potekal v normalnih okoliščinah, drugi del od Du Gouterja pa v megli, vetru in snegu. Med potjo se je počasi spuščala megla, na višini 4200 m se je že tako zgostila, da je bila vidljivost le še par metrov. V zadnjih 300—400 m pod vrhom so nam že krepko pojeemale moči, vzpodbujali smo se med sabo, si pomagali. Nepopisno smo bili veseli, ko smo prispeli na vrh, kjer smo si delili hrano z dvema Francozoma. Planine združujejo ljudi, četudi so to ljudje različnih narodnosti.

(Nadaljevanje na 10. str.)

Se en posnetek vrha Egid de Midiu, morda zato, ker so tam že bili planinci Aera

PODPISI K SLIKOVNI PRILOGI

- 1 — Največje veselje in uspeh je planincu priti na sam vrh Triglav, od tam tudi posnetek pri Aljaževem stolpu. Naš Edo je posekal tudi ta višinski rekord in je objel zvezdo na stolpu
 - 2 — Posnetek je z Mont Blancka na višini 3.800 m in nekaj čez. Franček in Miro si ogledujeta strmine, ki čakajo naše naveze naslednji dan
 - 3 — Skoraj da ni planinca, ki se ne bi slikal pri spomeniku v Vratih. Našim planincem bo ta letošnji posnetek še kako svečan spomin, ker so turo v gorovje Triglav izvedli v spomin na 200-stoto obletnico prvega pristopa na Triglav
 - 4 — Tudi naši najmlajši pridno hodijo v gore. Na posnetku so pri spomeniku padlih borcev v NOB pri Boču, kamor so položili cvetje in zapeli dve pesmici. Nasploh so naši najmlajši pridni in nekateri že pravi planinci
 - 5 — Še en posnetek pri Aljaževem stolpu — tokrat treh znanih planincev in planinskih delavcev
 - 6 — Egid de Midiu v ozadju. Posnetek je napravljen s platoja nad zadnjo planinsko kočico pred nesrečo na sam vrh Mont Blancka kjer po potrebi in v primeru nesreče pristajajo helikopterji za reševanje
 - 7 — Prvi, vendar še v megli zaviti pogled na Mont Blanck z italijanske strani. Še nekaj zavojev in že se naša ekipa peljala skozi tunel na francoski del teh lepih Alp
 - 8 — Privaditi se je bilo treba na višino in na redek zrak ter nasploh na razmere v območju Mont Blancka, kar so pa naši fantje dobro prestali
 - 9 — Posnetek celotne skupine našega pohoda na najvišjo goro Evrope. Tisti dan nam je še služilo vreme — naslednjega dne tega posnetka ne bi mogli ponoviti
 - 10 — Tudi za higieno je treba skrbeti — pa čeprav v ledenomrzlem Triglavskem jezeru
- Čestitke veljajo našim najpogumnejšim planincem, ki so kljub mrazu in snežnem metežu uspeli osvojiti vrh Mont Blancka. Na sam vrh so zasadili našo zastavo in s tem pokazali, da se tudi planinci Aera uveljavljamo kot dobri in pogumni gorniki. Ta uspeh so nam prinesli: Edi Voga, Andrej Vanovšek, Vlado Jurjevec, Ivan Suler in Milan Klanjšček — še enkrat čestitamo!

Posnetki naših planinskih fotoamaterjev.

Mladinska delovna brigada Veljko Vlahović

Konec oktobra se je po 28 dneh dela na zvezni delovni akciji Samac—Sarajevo vrnila mladinska delovna brigada Veljko Vlahović. Brigada se je vrnila 6-krat udarna, prejela pa je tudi dve povelji za dosežke na področju interesnih dejavnosti. 54 brigadirjev je prejelo udarniške značke, 29 pa jih je bilo pohvaljenih. V času poteka akcije so brigadirji obiskovali tudi različne tečaje, katere pa so vsi uspešno končali.

Uspehi celjske brigade, katere pokrovitelj je bila naša delovna organizacija, torej niso izostali. Brigada je kljub vsem težavam, ki so se pojavljale pred odhodom, kljub težkim pogojem dela na tej akciji, dosegla veliko. Dobra volja, mnogi žulji, neprespalne noči so se bogato obrestovale.

Na železniški postaji v Celju je brigadirje pozdravilo večje število članov ZSMS iz celjskih delovnih organizacij, šol, krajevnih skupnosti in predstavnikov družbeno-političnih organizacij naše občine. Ob sprejemu smo brigadirje povabili, da obiščejo našo delovno organizacijo. Tako smo jih 4. novembra sprejeli v naši delovni sredini. Po ogledu proizvodnje je bila v jedilnici na Ipavčevi organizirana brigadna konferenca, kjer so bila podeljena vsa priznanja brigadirjem, ki so jih prejeli za svoj trud na tej akciji. Ves čas pa so brigadirji prepevali brigadirske pesmi, pesmi iz časov NOB ter vzklikali brigadirske pozdrave!

Bilo je veselo, še posebej ob prihodih brigadirjev iz Kaknja, Doboja in Mrkonjič grada, ki so prišli iz Bosne, da bi lahko prisostvovali sprejemu v Aeru. Vendar so se prihodni le-teh zavlekli pozno v popoldanski čas, vlaki so kasnili od 4–8 ur. Kljub temu, so bili srečni, da so si lahko ogledali Celje, ponovno srečali prijatelje, s katerimi so prebili 4 tedne v Doboju.

Malo bolj želim predstaviti še naša mladina, ki sta bila brigadirja v MDB Veljko Vlahović, to sta bila: Marjan ROZMAN in Milan KOŠTRIC.

Marjan ROZMAN je zaposlen v skladišču gotovih izdelkov kot komisionar I, v Aeru je zaposlen 10 mesecev. Rodil se je 11. 10. 1957. leta v Celju. Tokrat je bil prvič na eni izmed mladinskih delovnih akcij ter prejel za svoje delo pohvalo. Nekaj časa pa je delal tudi v specialni enoti, enoti, ki je opravljala najtežja dela ob najtežjih pogojih. Sam ocenjuje da je akcija sama uspešna, najbolj pa ga je motila organizacija, za kar so bili odgovorni delavci železnice. Čez železničarje nas

je že veliko naredilo križ, svoje napake pri delu pa so v veliki meri pokazali tudi tokrat kot izvajalci del pri izgradnji drugega tira železnice Zenica—Maglaj.

Milan KOŠTRIC, rojen 13. 5. 1950 v Ljubljani, je v Aeru zaposlen že 2 leti. Prej je bil zaposlen v EMU. Pri nas opravlja dela in naloge ključavničarja v mehanični delavnici TOZD Kemija Celje. Milan je bil že dostikrat na mladinskih delovnih akcijah: prva je bila Kozjansko 74: na tej akciji je bil komandant celjske brigade, kasneje pa je bil še pomočnik komandanta akcije; s te akcije ima cel kup priznanj. Naslednja akcija je bila lokalnega značaja, t. j. bila Golte 75, tudi tokrat je bil komandant. V letu 1976 je odšel na zvezno akcijo Posočje 76, tokrat je bil »šef kuhinje«. Na akciji Samac—Sarajevo pa je bil komandir I. čete, kjer je za svoj trud prejel udarniško značko. Milan je torej že pravi veteran mladinskih delovnih akcij, sam pa je prepričan, da letošnja akcija še ni bila zadnja. Nanj lahko vedno računamo!

Ni dolgo tega, ko smo praznovali Dan Organizacije združenih narodov (24. oktober), ki je bila ustanovljena na ta dan 1945. leta. Ni odveč, da še enkrat naštejemo najpomembnejše cilje Združenih narodov, ki so zapisani v Ustanovni listini:

1. Ohraniti mednarodni mir in varnost

2. Razvijati med narodi prijateljske odnose, ki naj temelje na spoštovanju načel enakopravnosti in samoodločbe narodov

3. Doseči sodelovanje v reševanju mednarodnih gospodarskih, kulturnih in nacionalnih vprašanj, kakor tudi krepiti spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse ljudi, ne glede na raso, jezik in vero

4. Združeni narodi naj bodo središče, ki bo usklajevalo prizadevanja narodov za doseganje teh ciljev

Verjetno ni med nami nikogar, ki ne bi poznal uspehe Združenih narodov, vse od 1945. leta dalje do danes, ko množica organov in generalna skupščina sama zasedajo vsak dan, tudi po večkrat. Sedanji mednarodni odnosi v svetu so izredno napeti, odprtih je mnogo kriznih žarišč. Združeni narodi poskušajo najti možnosti rešitve za vsa vprašanja, kar jim dostikrat tudi delno uspeva. Nedvomno je, da Organizacija

Mnogi še nismo bili na mladinskih delovnih akcijah, da pa je na akcijah poleg dela tudi veliko smeha, lahko razberemo tudi iz brigadirskih biltenov. Preberimo, kakšne so brigadirske zapovedi:

1. Ko te dežurni zbudi, se napravi bolnega in ne pojdi na fizikulturo

2. Pojdi na zajtrk in pojej, kolikor moreš, vendar pazi, da ne dobiš žulja od vilic

3. Na trasi takoj vzemi samokolnico in hajd na spanje

4. Prebudi se za marendomalico, potem pa takoj naprej kot prej

5. Po kosilu pojdi spat, ker si utrujen od dela

6. Vneto jej in pij brom — zaradi mentalitete

7. Zvečer na plesu naredi »gužvo«, tako te bodo vsi štabovci takoj spoznali

8. Na »povečerje« obvezno zamudi

9. Takrat prebudi vso brigado, da bodo vedeli, da si prišel

10. Vsakega posebej prebudi in se opraviči, tako se bo vedelo, da si kulturn

11. Ponovno lezi in naprej v nove delovne zmage!

No, poleg teh »napotkov«, kakšen brigadir moraš biti, pa je potrebno poznati tudi brigadirske cifre:

1. Največja predstava — fizikultura

2. Človek s teboj — moj kramp

3. Daj Džo gas — samokolnica

4. Krvava bajka — prvi žulj

5. Pot okoli sveta — ogled trase

6. Pot v negotovost — poljubljanje ob »povečerju«

7. Zbogom žalost — prazni žepi

Tako, toliko o brigadirskem življenju, do prihodnjega leta pa dobro premislite, ali ne bi tudi ostali člani ZSMS kdaj odšli na mladinske delovne akcije!

Klub OZN v TOZD kemija Celje

združenih narodov odigra v svetu pomembno vlogo.

Toliko o Združenih narodih, spregovoriti pa želim še o klubih OZN, ki so v letu 1977 praznovali 20-letnico svojega delovanja. Klubi OZN se s svojo programsko usmeritvijo vključujejo v celovit učno-vzgojni proces, istočasno pa s svojo mednarodno aktivnostjo pomenijo integralni del podružbljanja mednarodne politike SFRJ. Nenehno spreminjajoči mednarodni odnosi, večja povezanost in soodvisnost današnjega sveta, obenem pa ogromne razlike v razvitosti in možnosti razvoja posameznih dežel nam kažejo potrebo in nujnost, da se mladi že od vsega začetka ne le izobražujemo v splošnem in strokovnem smislu, ampak čim bolj aktivno vključujemo v kreiranje notranje in zunanje politike SFRJ ter na osnovi tega v reševanje perečih mednarodnih problemov. In ravno tu se kaže pomen klubov OZN kot nosilca internacionalistične vzgoje in izobraževanja mladih.

Na osnovi ankete, ki smo jo v TOZD Kemija Celje izvedli, smo ugotovili, da je zanimanje za tovrstno aktivnost mladih v našem TOZD precejšnje, zato smo se odločili formirati klub OZN, ki pa zaradi mnogih tehničnih vprašanj do danes še ni formiran. Toda sedaj nam je uspelo probleme odpraviti, tako

bomo v novembru formiranje kluba končno izvršili. Ob tem pa je potrebno omeniti še to, da bo naš klub OZN tudi edini, ki je dosedaj formiran v delovni organizaciji.

Ta zapis naj pomeni tudi spodbudo ostalim članom ZSMS v Aeru, da se v delovanje kluba vključijo, predvsem vsi tisti, ki jih mednarodni dogodki zanimajo in želijo tudi na tem področju nekaj narediti. Upamo, da bomo kmalu lahko o tem klubu govorili kot o klubu Aera in ne samo enega TOZD.

Anita Žoher

HUMOR

V LETALU

»Ali ne letimo preniško? je potnik vprašal stewardeso na progi London—New York.

»Zakaj to vprašujete?«

»Skozi okno sem videl ribel!«

NI BILO MOGOČE

— Včeraj mi je bilo na vlaku ves čas slabo, ker sem sedel v nasprotni smeri vožnje.

— Pa bi koga poprosil, da bi z njim zamenjal sedež.

— Koga neki, ko pa sem bil sam v kupeju!

Kako se naši delovni ljudje usposablajo za obrambo

USPOSABLJANJE JE SESTAVNI DEL VSEH OBRAMBNIH PRIPRAV

Usposabljanje civilnih družbenih struktur za aktivno sodelovanje pri obrambi v primeru agresije na našo deželo je sestavni del splošnih obrambnih priprav družbe, kar neposredno izhaja iz ideje in bistva koncepcije splošne ljudske obrambe. Pojem »usposabljanje struktur izven oboroženih sil« vsebuje priprave tistih družbenih struktur oziroma tistih subjektov sistema splošne ljudske obrambe, ki niso zajeti — rečeno pogojno — z institucionalnimi oblikami usposabljanja, ki poteka po določenih programih v okviru oboroženih sil SFRJ. Tu gre predvsem za usposabljanje mladine v raznih šolah in v okviru redne dejavnosti mladinskih organizacij glede priprav mladine za udeležbo pri obrambi dežele, za usposabljanje raznih kategorij prebivalstva kot element splošnih priprav vseh družbenih struktur za ustrezno sodelovanje v splošni ljudski obrambi vojni, vključno usposabljanjem za preprečevanje posledic vojnega dejstevanja na ljudi in materialne dobrine dežele, in nazadnje za usposabljanje prebivalstva za izvajanje posebnih specifičnih nalog, brez katerih ni mogoče organizirati in izvajati posameznih oblik oboroženega in neoboroženega odpora agresiji (usposabljanje prek družbenih organizacij, ki so še posebej pomembne za obrambo dežele). Gre pravzaprav za enega izmed najpomembnejših, s stališča koncepcije splošne ljudske obrambe pa tudi najbolj aktualnih pogojev za učinkovitost vsega obrambnega sistema, ki je zasnovan na tej koncepciji.

Takšna ugotovitev nedvomno izvira iz temeljnega družbenega bistva in značaja koncepcije in sistema splošne ljudske obrambe. Ko se je naša dežela opredelila za koncepcijo o splošni ljudski obrambi pri organiziranju za odpor in boj proti morebitni agresiji, se je v skladu s svojim socialističnim samoupravnim sistemom opredelila tudi za vzpostavitev takega obrambnega sistema, v katerem so vsi družbeni subjekti hkrati tudi obrambni subjekti. To pomeni, da so vsi naši delovni ljudje in občani, vse njihove samoupravne organizacije in skupnosti ter vse njihove oblike združevanja in organiziranja ne samo potencialni, ampak tudi dejanski nosilci obrambne sposobnosti in pripravljenosti dežele.

SAMO POLITIČNA OPREDELITEV ZA KONCEPCIJO SE NI DOVOLJ

Da bi naši delovni ljudje in občani ter njihove asociacije dejansko bili dejavniki obrambe, kar je mišljeno tudi v samem pojmu »splošna ljudska

obramba«, pa samo politična opredelitev za tako koncepcijo ne zadostuje. Podružbljanje obrambnih zadev kot bistvena družbena dimenzija in izhodišče za vodenje splošne ljudske obrambne vojne ni nikakršna abstraktna kategorija, še manj pa kategorija, ki bi bila izven časa in prostora. Poleg tega, da se pojavlja kot ena izmed funkcij socialističnega organiziranja družbe na temeljih samoupravljanja, je neposredno določena tudi z značajem sodobnega vojskovanja in z mnogimi posledicami, ki jih prinaša vojno dejstevovanje. Gre potemtakem za grobo stvarnost, v kateri se lahko najdemo v primeru agresije na našo deželo in ki se ji moramo upreti, če želimo obstati, z vsemi silami in sredstvi, ki jih imamo kot socialistična skupnost na voljo.

Dejstvo, da se bomo agresiji uprli z vsemi silami in sredstvi oziroma z vsem družbenim bitjem, zahteva tudi ustrezno organiziranje in pripravljanje vseh družbenih subjektov za obrambo dežele za namenom, da bi pri splošnem odporu agresorju lahko učinkovito in usklajeno uporabljali vse oblike boja in odpora. To pa hkrati povsod in v vseh vojnih razmerah.

MOČ NAŠEGA OBRAMBNEGA SISTEMA NI ZGOLJ VOJAŠKA SILA

Čeprav koncepcija splošne ljudske obrambe izhaja iz stališča, da je agresorja mogoče premagati samo z oboroženim bojem, o čemer ni nobenega dvoma, pa koncepcija zaradi tega ne favorizira že vnaprej oboroženih sil in oboroženega boja v tem smislu, da bodo naše oborožene sile čimbolj mobilne, dobro izurjene in tako sposobne, da se bodo lahko uspešno upirale agresorju ne glede na njegovo moč. To mora biti nenehna skrb in naloga vseh priпадnikov naših oboroženih sil — tako njihove aktivne kot rezervne sestave, predvsem pa rezervnih vojaških starešin.

Toda realna moč našega obrambnega sistema ni zgolj vojaška sila v svojem ožjem, institucijskem pomenu. V skladu z doktrino in koncepcijo splošne ljudske obrambe so naše oborožene sile — JLA in TO — eden izmed sestavnih delov nekega širšega obrambnega mehanizma, ki je zasnovan na kvalitativno novem načinu organiziranja in pripravljanja družbe za obrambo. Od vseh vojaških organizacij klasičnega tipa se bistveno razlikujejo po tem, ker so del širšega obrambnega mehanizma in ker se bodo pri svojem splošnem operativnem dejstevovanju opirale na mnoge druge aktivne dejavnike odpora agresiji. Njihova dejanska moč je nekajkratno povečana tudi zato, ker bodo dej-

stvovali v okoliščinah, ko se bo vsa dežela z vsemi svojimi zmogljivostmi spremenila v enotno fronto nenehnega boja in odpora. V zvezi s tem je treba še posebej poudariti, da koncepcija splošne ljudske obrambe predvideva množično mobilizacijo prebivalstva in njegovih samoupravnih asociacij in skupnosti ter njihovo aktivno vključevanje v odpor agresorju, vključno tudi odpor na začasno zasedenem ozemlju.

»PASIVNEGA ODPORA« NI

Glede na tako izraženo medsebojno odvisnost in pogojevnost vseh sestavnih delov sistema splošne ljudske obrambe je očitno, da so obrambne priprave struktur izven oboroženih sil ne samo izredno pomembne, ampak tudi zelo zapletene. To pa predvsem zato, ker koncepcija splošne ljudske obrambe iz stališča, da imajo pri obrambi in zaščiti naše socialistične skupnosti aktivno vlogo vse strukture naše družbe. Splošna ljudska obramba kot način organiziranja naše družbe za obrambo ne pozna kategorij, kot so »pasivna rezistenca« in podobno. Odpor prebivalstva agresorju v sistemu splošne ljudske obrambe je treba razumeti kot dejstevovanje, ki se razlikuje od dejstevovanja oboroženih sil samo po sredstvih, s katerimi ga izvajajo po načinu, kako ga izvajajo in po področjih, v okviru katerih poteka. Cilj pa je seveda isti: preprečiti in onemogočiti agresorja, da bi ogrozil družbenopolitično, nacionalno in ozemeljsko celovitost, suverenost in neodvisnost naše socialistične samoupravne skupnosti.

Obrambne priprave struktur izven oboroženih sil v splošnem odporu agresiji na našo deželo niso samo ustavna pravica in obveznost subjektov naše socialistične samoupravne skupnosti. Civilne strukture so dejanski subjekt sistema splošne ljudske obrambe in v mnogih elementih enako z oboroženimi silami institucionalizirani sestavni deli tega sistema. To pomeni, da naš obrambni sistem brez struktur izven oboroženih sil kot obrambnega subjekta ne bi mogli označevati kot splošni ljudski obrambni sistem.

RAZLIKE MED NAMI IN DRUGIMI DEŽELAMI

Naš sistem splošne ljudske obrambe, ki je odsev in proizvod novih družbenih odnosov v naši deželi, se razlikuje glede položaja civilnih struktur v drugih deželah glede obrambnih zadev predvsem v dveh stvarih:

— v drugih deželah sodi obramba praviloma v pristojnost države, vojaška sila pa le eden izmed njenih elementov;

delovni ljudje in državljani imajo obveznosti, niso pa neposredni subjekti odločanja pri obrambnih zadevah;

— v večini primerov priprave civilnih struktur nimajo značaja priprav v smislu odpora in boja proti agresorju, ampak gre za priprave na vojno v smislu zaščite in odstranjevanja posledic vojnega dejstevovanja.

Sicer je res, da so v praksi obrambnih priprav nekaterih dežel (Vietnam, Kuba, Severna Koreja ipd.) bolj ali manj navzoče kot obrambni dejavniki tudi nekatere civilne strukture, toda uporaba civilnih struktur ni nikjer postavljena kot neposredna pravica prebivalstva in njegovih asociacij v okviru obstoječega družbenopolitičnega sistema in na temelju pravne ureditve države. Glede na to, da je obramba države v ustavih vseh držav poudarjena kot nedotakljiv vrhovni interes-ustrezne dežele, prihaja do naslednjega protislovja: po eni strani je obramba dežele splošen interes, po drugi strani pa ta interes določa, dozira in omejuje država, ki si zadržuje tudi pravico, da odloča o vseh vidikih obrambe, vključno tudi pravico o uporabi oboroženih sil in pravico o organiziranju in obsegu pritegnitve državljanov k obrambi dežele.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da imajo pri nas priprave struktur izven oboroženih sil za obrambo širši in večji pomen kot pa v drugih državah.

VSAKO ZAOSTAJANJE OGROŽA UČINKOVITOST VSEGA SISTEMA

Lahko bi rekli, da so priprave civilnih struktur sestavljene iz dveh komponent: iz splošne, ki vsebuje priprave za zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin pred neposrednimi posledicami vojnega dejstevovanja in posebne, ki se nanaša na priprave civilnega prebivalstva ter organizacij in skupnosti za aktivno sodelovanje pri odporu agresorju, vključno tudi udeležbo v oboroženem boju. K temu bi lahko dodali še priprave za proizvodnjo materialnih dobrin in delo družbenih dejavnosti v vojnih razmerah.

Ne glede na kategorizacijo obrambnih priprav struktur izven oboroženih sil pa je za vse oblike in področja obrambnih priprav skupno to, da gre za dobro premišljene, načrtne, kvalificirane in nenehne priprave. Vsako zaostajanje pri obrambnih pripravah katerekoli komponente sistema splošne ljudske obrambe ogroža učinkovitost vsega sistema.

Dejstvo je, da je naša socialistična samoupravna skupnost vložila ustrezne napore v usposabljanje civilnih struktur za sodelovanje v splošni ljudski

(Nadaljevanje na 9. str.)

Usposabljanje za obrambo

(Nadaljevanje z 8. str.)

obrambni vojni v primeru agresije na našo deželo. Zato lahko že sedaj trdimo, da je naša družba pripravljena upreti se vsakemu agresorju. Prav tako ni dvoma v to, da moč obrambe naše socialistične samoupravne skupnosti ni samo v pripravljenosti, da se agresiji upremo z orožjem, ampak tudi v odločnosti, da dajemo odpor tudi z vsemi drugimi sredstvi in v vseh vojnih okoliščinah, celo v najtežavnejših razmerah, če bi agresorju uspelo začasno zasedati dele našega nacionalnega ozemlja.

Problem je potemtakem v obsegu dejanske usposobljenosti oziroma izurjenosti delovnih ljudi in občanov, v tem, da lahko kvalificirano, najustreznejše in smotno dajejo odpor in se borijo z agresorjem. Pri tem pa množična iniciativa pri iskanju oblik boja in odbora na posameznih področjih družbenega življenja sploh ne izključuje potrebe po poprejšnjih pripravah prebivalstva, ki jih je treba izvajati prek ustreznih programov za usposabljanje. Čeprav imamo lastne izkušnje iz našega narodnoosvobodilnega boja in izkušnje osvobodilnih in revolucionarnih gibanj v drugih deželah, kar zadeva odpor tujim osvajalcem, to še ne pomeni, da bi lahko vse te izkušnje lahko dobesedno uporabljali tudi v sodobnem vojnem dejstevanju.

TREBA JE POZNATI FIZIOGNOMIJO SODOBNEGA VOJSKOVANJA

Vedeti je treba, da se bistveno razlikujejo družbenozgodovinske okoliščine, v katerih so naši narodi in narodnosti pod vodstvom KPJ in tovariša Tita organizirali in izvajali osvobodilni boj proti okupatorju in njegovim pomagačem, od okoliščin, v katerih se sedaj pripravljamo, da se upremo morebitni agresiji. Narodnoosvobodilni boj smo začeli brez državne organizacije, brez opore na organizirano vojaško silo in brez orožja in drugih materialnih sredstev, povrh vsega pa še politično razdruženi in zato smo vse to morali premagovati z nadčloveškimi napor in z ogtumnimi žrtvami in znova ustvarjati skozi boj. Sedaj pa se pripravljamo na obrambo kot organizirano družbo, s svojim družbenopolitičnim sistemom, z lastno močno oboroženo silo, z močno materialno bazo, s čvrsto enotnostjo vseh naših narodov in narodnosti ter z ogromnim moralnim in političnim ugledom v svetu. Poleg vsega tega nas vodi Zveza komunistov Jugoslavije s tovarišem Titom na čelu kot ustvarjalcem vseh naših zmag med narodnoosvobodilnim bojem in zmag pri graditvi socialističnih druž-

benih odnosov na temeljih samoupravljanja. To pomeni, da je treba izkušnje narodnoosvobodilnega boja uporabljati ustvarjalno in jih izkoriščati pri pripravah za splošno ljudsko obrambo, toda kljub temu mora biti težišče na novih, nepri- merno ugodnejših okoliščinah.

Eden izmed najpomembnejših pogojev za učinkovite priprave strukture izven oboroženih sil je poznavanje fiziognomije sodobnega vojskovanja, zlasti pa takega, ki bi ga utegnil agresor uporabljati pri nas. Nedvomno gre za problem, ki ga ne smemo podcenjevati, če že-

limo, da bo naš sistem v morebitni vojni deloval kot enoten mehanizem in kar najučinkovitejše. Neustrezne predstave o posameznih fazah vojne, o razmerah in okoliščinah, do katerih prihaja, o najverjetnejših namerah in postopkih agresorjev oboroženih in specialnih sil itd., lahko resno zmanjšujejo učinkovitost in vrednost naših obrambnih priprav. Vsaka zabloda in utvara glede tega bi nas v vojni drago stala. Zagotoviti vsaj približno predstav o vojni zlasti pri ljudeh, ki niso sodelovali v vojni, sploh ni lahka zadeva. To nalogo lahko kvalificirano izvajamo samo ljudje s končanimi vojaškimi šolami za aktivne in rezervne vojaške starešine, kajti v

teh šolah to problematiko proučujejo sistematično in kontinuirano.

Iz vsega tega izhajata dva splošna sklepa:

— usposabljanje struktur izven oboroženih sil za udeležbo v splošni ljudski obrambi je organski del enotnega procesa obrambnih priprav vseh komponent sistema splošne ljudske obrambe in nedvomno pomemben za učinkovitost vsega sistema;

— člani in organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin se morajo v večjem obsegu kot doslej posvetiti pouku in usposabljanju struktur izven oboroženih sil.

Iz revije NAŠA OBRAMBA

Moj prvi pristop na streho Jugoslavije - Triglav

Bilo je nekoliko megleno avgustovo jutro, ko sem se v družbi planincev odpravila na pot z namenom, da pristopim ta dan na naš očiak Triglav.

V zgodnjih jutranjih urah smo se odpravili proti dolini Vrata. Ko smo prišli v Vrata, je sijalo že sonce, ki nas je vspodbudilo še k bolj hitri hoji proti očaju. Krenili smo po Tominškovi poti. V začetku je bila pot lahka. Hodili smo po gozdu. Tako smo hodili kakšni 2 uri, nato se je začela pot močno vspejati.

Sive, po kotanjah zasnežene skale so me tako priganjele k hoji, da sem bila že vsa nestrpna, kdaj se bo pokazala Kredarica. Skale so postajale vedno bolj strme, zato smo se privezali na vrvi.

Med potjo smo srečevali mnogo ljudi, ki so prihajali iz drugih držav. Takrat sem spoznala in opazila, da je tujcem naš Triglav zelo všeč.

Pot je bila že dolga. Ko sem gledala te lepote, nisem mogla verjeti svojim očem in sploh nisem čutila utrujenosti. Bližali smo se Kredarici. Tedaj sem stopila na skalo od katere je bil lep razgled proti dolini. Videla sem smučarje, ki so se smučali po ledeniku. Vendar nisem dolgo gledala smučarje. Nad dolino se je razvila megla in ničesar se ni več videlo. Bila sem zelo žalostna. Takrat sem videla, kako se v gorah vreme hitro spremeni. Tedaj je tudi na Kredarici pričel pihati veter, ki je bil prav neprijeten. Črni in sivi oblaki so se vili čez Triglav. Kmalu nato se ni več videl Aljažev stolp. Začeli smo se spraševati, ali krenemo na vrh očaka, ali pohod prestavimo na naslednji dan. Odločili smo se, da krenemo kar isti dan. Odpravili smo se na pot. Bližali smo se malemu Triglavu, ko se je izpod oblakov prikazalo sonce. Bili smo presrečni, a ne za dolgo. Zopet se je nebo zaprl in pričelo je neusmiljeno snežiti in pihal je

močan veter. Po klinih, ki so pribiti v skale, je začelo žvižgati, lasje so nam stali pokonci in vse nas je pikalo. Začelo je tudi grmeti. Bilo me je strah. Vendar sem to zadržala zase in stisnila zobe. Začelo me je zebsti, saj ni bilo čudno. Bila sem vsa mokra in premražena. Ko smo prišli nazaj na Kredarico sem spila tri čaje, ki so mi pomagali, da se nisem prehladila. Od utrujenosti sem zaspala. Zjutraj sem že zarana vstala. Bila sem spočita in kakor preročena. Ker ni bilo vode, sem se šla umiti v sneg. Verjemite mi, da ni bilo prijetno. Tako je minilo dopoldne in odpravili smo se v dolino. Težko se mi je bilo ločiti od očaka. Potolažila me je misel, da bom še odšla na Triglav. V dolino smo odšli po poti čez Prag v Vrata, kjer smo se po manjšem postanku odpra-

vili proti Celju. Ko smo prispe- li v Celje je bil že mrak. Potem sem celo noč sanjala o strehi Jugoslavije — Triglavu. O njem sem sanjala še več noči in sanjam še danes, ko je od tega tri mesece.

Mesec dni kasneje smo imeli zadnji planinski izlet v letu 1978 na Boč. Tisti dan je bil za me presrečen. Z Borutom sva dobila priznanje — diplomu, kot najmlajša planinca, ljubitelja planin, ki nama ga je podelilo PD ob 200. obletnici prvega pristopa na Triglav.

To me je vspodbudilo še k večji želji, da obiščem še mnoge gorovje naše lepe domovine.

Tako sem opisala moj prvi pristop na Triglav, kako ste pa to doživljali ostali pa napišite sami.

Mateja Pintar

V zadnjem času dobiva šport in rekreacija v TOZD Kemija Šempeter vse večje razsežnosti, saj skoraj ni športnega srečanja na nivoju DO ali v okviru sindikalnih iger, da se ga ne bi udeležile tudi naše ekipe.

V TOZD imamo mizo za namizni tenis, priročno strelišče z dvema zračnima puškama in rusko kegljišče. Poleg tega imamo možnost kegljanja dvakrat na teden v hotelu Prebold in na stadionu v Žalcu.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da se za rekreacijo vse bolj zanimajo tudi ženske in dosega- jo lepe uspehe. Tako so se interne- ga tekmovalstva v namiznem tenisu udeležile naše igralke najštevilneje in zasedle 1. (Šinkovec Metka), 2. (Marovt Metka), 4. (Cizej Albina), 5. Zago-

ričnik Janja), 7. (Svet Anica) mesto.

Tega tekmovalstva se je udeležila tudi moška ekipa.

24. oktobra smo se udeležili tekmovalstva v streljanju, ki je potekalo v okviru sindikalnih iger občine Zalec. Ženska ekipa je zasedla 3. mesto (pri posameznikah je bila prva Povše Berta), moški pa so bili 13.

3. novembra pa so sodelovali na orientaciji, ki jo je prav tako organiziral TKS Zalec v okviru sindikalnih iger.

PONOS DRUŽINE

— Slišal sem, da tvoj sin študira na univerzi. In kaj bo, ko bo končal?

— Najmanj štiridesetletnik!

Na strehi Evrope

(Nadaljevanje s priloge)
IVAN ŠULER

Začel bom kar z našim re-
kom »najlepše je doma«. To
pravim zato, ker sem bil prese-
nečen nad tako slabim spreje-
mom naših planincev na koči
Taterause. Ker se nismo pred-
hodno najavili, je imel naš vo-
dič tov. Todorovič precej težav
preden mu je uspelo dobiti do-
voljenje, da smo lahko prespali
pod mizami na golih tleh in po-
kriti z eno samo raztrgano ode-
jo. Da ne omenjam še drugih
nevšečnosti. Naslednji dan smo
prispeli na kočo Wal De Gute
pod Mont Blanc, tudi tam je
bilo podobno, kakor prejšnji ve-
čer. Presenetljivo je tudi to, da
nimajo v kočah in tudi na sa-
mem vrhu knjige podpisov,
prav tako tudi nimajo značke
koč in samega vrha Mont Blan-
ca. Naj omenim še to, da sem
kljub vsemu vesel našega uspe-
ha, ki je povezan z dolgoletni-
mi željami, da sem skupaj s pla-
ninci Aera prispel na najvišji
vrh Evrope.

MILAN KLANJŠČEK

Sam vzpon na vrh skoraj bi
lahko rekli pet tisočaka ni bil
lahek. Posebno še za to ne, ker

nas je vso pot spremljala gosta
megla, tako da nismo videli niti
dva metra pred sabo. Seveda pa
je pogum v nas bil močnejši in
tako smo premagali vse ovire,
ki jih ni bilo malo. Nadalje kot
sem že v začetku omenil vse-
skozi nam je botrovalo slabo
vreme, gosta megla močan veter
in snežni dež. No, da ne bi na-
števal vseh nevšečnosti naj po-
vem za ilustracijo samo še to,
da smo imeli problem na taki
višini tudi s človeškim fiziološ-
kih faktorjem. Toda kljub vsem
tem je zastava AERA ob fran-
coski in nemški ta dan srečno
zaplapolala v megleno jutro.
Samega vzdušja, ki je zavladalo
ob stisku rok vseh petih članov
na samem vrhu ne bi opisoval,
ker menim, da je to nepopisno.

SILVO ČREPINŠEK

Da ne bi vsega zopet ponav-
ljal bom zelo kratek. Tudi jaz
se pridružujem mnenjem in opi-
su mojih predgovornikov. Mo-
goče bi povedal še samo to, da
v bodoče ne bi bilo slabo, če
bi na takih odpravah dali večji
poudarek lastni opremi in kon-
dicijski pripravljenosti. Saj le-
tošnji Mont Blanc je za nas
aerovske planince ena izkušnja
več.

— preko Športskih novosti
pa je obvestil našo javnost, da
ima Planica **810 metersko ska-**
kalnico.

S posebnim okusom posega v
avtomobilizem:

— neka firma takoj zaposli
šoferja z **bolniškim** dovoljenjem
kategorije B;

— spomladi nas je presenetil
z novico, da so ameriški Golfi
stekli (nič pa ni omenil, koliko
jih je zaradi stekline umrlo!);

— spet nekdo drugi preklicu-
je servisno **knjižnico** za Zasta-
vo 750;

— in da France iz Srednje
vasi prodaja svoje motorno ko-
lo BMW, ki ima **600 kub. m.**

V neki kroniki nesreč ome-
nja, da je v naraslo reko strmo-
glavil avtobus s 36 potniki; de-
set so jih uspeli rešiti, **preosta-**
lih 56 pa je utonilo v besnečih
valovih.

Spušča se v arhitekturo in je
odkril spet nove **japonske** ste-
bre iz obdobja grške antične ar-
hitekture.

Javnost je obvestil, da ptuj-
ski most sloni na **nasilni** kon-
strukciji (in to v današnjih ča-
sih, pri nas!).

V spomin na soško fronto
omenja tiskarski škrat številne
ostanke bunkerjev in **kavarn.**

Spremlja tudi dogodke v so-
dobni glashi in je ob priliki
uspelega nastopa Johna Tra-
volte napisal, da je **dvorana**
skočila na noge in burno vzkli-
kala.

Škrat ne bi bil škrat, da ne
bi obesil celo nad umivalnik
napisne tablice:

Ne umivaj loncev in skode-
lic s kavo. Čeprav škrat, ven-
dar ima prav: škoda kave, umi-
vajmo jih kar z vodo!

Zgodi pa se tudi, da ga več-
krat omenjamo po krivici, da
revčka ob raznih polomijadah
potiskamo naprej, da ga silimo,
naj prevzame in nosi breme na-
ših zmot in napačnih ravnanj.
Ker ima v naši ureditvi vsako
do pravico na pritožbo, torej
tudi tiskarski škrat, nam bo
verjetno tudi kaj »v brk pove-
dal«. Morda pa o tem kdaj dru-
gič.

Tiskarskega škrate predsta-
vil, nekaj njegovih grehov
zbral in uredil

Stane Lovrenčič

Za smeh

DRUGA LETNICA

— To je pa res čudno, stri-
ček, da imaš lase sive, brado in
brke pa še čisto črne.

— Kaj hočeš, Ludvik, lasje
so pač dvajset let starejši.

V NAGLICI

Moški je pritekel v trgovino:

— Eno mišolovko, prosim, pa
brž!

— Morali boste počakati kak-
šno minuto, grem ponjo v skla-
dišče, je rekla prodajalka

— Ampak pohitite, moram
ujeti avtobus!

— Ja tako velikih pa nima-
mo.

NEZASLIŠANO

je rekla Petričeva v kinu svo-
jemu spremljevalcu. »Poglej,
tam spredaj sedi mož z neko
blondinko, pa mi je obljubil, da
bo doma, ker sem mu rekla, da
grem k svoji bolni mami.«

Noč na samotni cesti. Zaletita
se dva avtomobila. Pločevina je
pošteno zmečkana, vozniška ne-
poškodovana. Eden prileze pre-
klinjaje iz avta, drugi privleče
iz torbe steklenico konjaka in
pravi:

»Pomirite se, bova že uredila
vse preko zavarovalnice.

Nagnite malo, da si poplak-
nete strah in jezo«.

Voznik nagne, potem še en
požirek in še tretjega. Po čet-
rtem vrne steklenico in vpraša
kavalirskega šoferja:

»Zakaj pa vi nič ne pijete?»

»Bom že kasneje. Zdaj bom
poklical milico.«

NERED

»Stoj« je prometni miličnik z
roko ukazal vozniku. »Pokažite
prometno dovoljenje!«

»Poslušajte, ali pri vas na po-
liciji drug za drugega ne veste,
kaj kdo dela?»

»Kako to mislite?»

»Tako: vi hočete danes od
mene prometno dovoljenje, pa
mi ga je vaš kolega že včeraj
vzel!«

Moški sedi pri oknu, reže ku-
mare na tanke rezine jih poma-
ka v sladko smetano in meče
potem skozi okno.

»Zakaj mečete kumare skozi
okno?»

se čudi sosed, ki ga že nekaj
časa opazuje.

»Ali bi vi jedli kumare s slad-
ko smetano?» meni vprašani.

»Kakšne ženske so ti pravza-
prav najljubše:

»Take ki mnogo govorijo ali
druge?»

»Katere druge?»

»Čudno, svojo mesnico imaš,
pa kupuješ zrezke pri konku-
renci onstran ceste. Kako to?»

»Pri meni bi bili predragi«.

»Glej očka, tistale ženska ima
čisto črn obraz.«

»Da, Peter, to je črnka. Po
vsem telesu je temna.«

»Tako mi kupi bonbone in
sladoled, drugače bom povedal
mami, da to veš.«

Tiskarski škrat

Da, to je on: tiskarski škrat!
Uspelo ga je ujeti le za trenu-
tek, samo toliko, da imamo nje-
govo fotografijo. Oglejte si ga,
kakšen je!

S svojim repom prikriva napa-
ko, da je ne vidimo. Ko pa
je delo končano, dvigne svoj
rep z napake in ga položi spet
drugam. V boju proti njemu so
strnili svoje vrste vsi pisci in
avtorji, vsi stavci in metarji,
vsi korektorji in revizorji. Toda
borba s tiskarskim škratom je
skozi vsa obdobja tiskarstva
brezuspешna, saj kaže, da je ne-
uničljiv!

Njegova hudomušna početja
povzročajo mnogo jeze in ško-
de, včasih privedejo celo do
tožbe! Priznati pa je treba, da
nam marsikdaj zagode kakšno
prav posrečeno, da se široko
nasmejemo, le prizadeti osta-
nejo bolj kislih obrazov. Še do-
bro pomnem, kakšen obraz je
imel kleparski mojster, ko je
ihtavo treščil pred me na pult
dvatisoč kuvert, na katere smo
natisnili, da je **sleparski** moj-
ster.

Tiskarski škrat pridno meša
črke, besede in stavke, zame-
njuje pojme in obrača številke,
da je veselje. Pri izbiranju svoj-
jih žrtev ni prav nič prevzetan,
vse mu je dobrodošlo, spusti se
prav na vsako področje.

V veliko veselje mu je, da
se vmešava v ženitvene ogla-
se:

— za nekega atraktivnega
možarkarja pravi, da je spora-
zumno **razvezan z avtom;**

— navaja, da 65-letna **sam-**
ska vdova išče moža, ki bi imel
vsaj malo premoženje;

— neka druga urejena vdova
pa želi red in **topolino** v svojem
novem stanovanju.

Tiskarski škrat se vsiljuje tu-
di na najrazličnejša gospodar-
ska področja:

— poroča, da bodo letos pre-
kuhali v žganje nekaj sto ton
slik;

— objavlja, da nekdo prodaja
kravo simentalko, **brejo 5**
let;

— v neki evropski deželi da
imajo v štirih **sanitarijah** na-
meščeno 1.580 postelj;

— v neki naši bolnišnici pa
je osebje vedno pripravljeno,
da te prijazno **spremeni** v dvi-
galo;

— da je neki nesramni tu-
rist na vrhu Vezuva pljunil v
karakter.

Zelo rad obiskuje športne pri-
reditve in tekme, vendar ima
zaradi vse pogostejših **glavogo-**
lovov v naš nagomet vse manj
zaupanja.

— poročal je, da si je zadnjo
prvenstveno tekmo ogledalo
približno 2.376 gledalcev;

— kot udeleženec letošnje
trim vožnje s kolesom je v pol-
drugi uri **oborožil** Celje;

2. nagrada 75 din
JOŽE PILIH, TOZD Kemija Šempeter

3. nagrada 50 din
DRAGICA JURIČKO, likvidatura

Rešitve današnje nagradne križanke pošljite do 15. decembra v SPLOŠNI SEKTOR. Na kuverto pripišite »NAGRADNA KRIŽANKA«.

		Sestavil Marko Napast	Bartolov roman	Pred- stojnik fakulteta	Kemična prvina (znak C)	Potreba, nujnost	Nekdanje politično gibanje v Italiji	Zdravstvo			Ste že naročili Večer?	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Vzaj- dnevnik Večer	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer	Reka na Hrvat- skem in v Bosni	Del ži- valskega telesca	Šolarka	Poprav- ljalec ur	Nedjav- nost	Opuščanje končnega glasu		Lužnina	Dreğu- ljarna	Znanost	Moški perski glas	Aluminij	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Drobna tropska ptička	Koncanje	Junak pred Trojo Rudnik v Bosni	Mesto v severo- vzhodni Spaniji	Oranje, zorana zemlja	Rastlina, ki ob dotiku speče	Rado Murnik Boginja zemlje	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Jugoslov. šahist	Japonsko mesto	Ivan Pregelj	Prazna, babja vera	Oz. zaimek	Vzaj- dnevnik Večer
--	---	-----------------------------	-------------------	-------------------------------	-------------------------------	---------------------	---	-----------	---	--	------------------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	---------------------------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------	---	--------------------------------	---------	----------------------	-----------------	--------------------------------	---	---------	------------------	---------	-------------------------	----------	--	-----------------------------	----------	--	--	-----------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	-----------------	--------------------------	------------	---------------------------

PODRAŽITEV SOROVIN ZA UMIVANJE IN PRANJE

— Pogledj ju, kakšen standard imata, že spet sta nakupila pralni prašek...

— Saj nisem nič huda, dragi! Vem, punca se nima česa bati

Pri Bogatičevih sklenejo, da si bodo opremili stanovanje starinsko — tako je zdaj pač moderno — in iščejo po starinarnah primerne kose pohištva.
»Tule imam posebno lepo rokokokomodo,« pokaže starinar.
»Ali ni to žalostno,« zašepeta Bogatičeva možu v uho, »tako izobražen človek, pa jeclja!«

Novopečena šoferka se v koloni nalahno zalepi v pred njo stoječi avtomobil. Moški ves besen izstopi in začne vpiti:
»Kako pa vozite, tovarišica! Ali ste sploh delali šoferski izpit?«
»Sem,« mu zabrusi užaljena tovarišica, »in zanesljivo večkrat kot vi!«

Razsrjen moški pride v lekarno reklamirat kondom.
»Zanič so, tile vaši balončki. Puščajo in trgajo se,« vpije nad preplašeno uslužbenko.
»Točno. Pa še dol lezejo!« pribije sivolasi starček v kotu.

Na izpitu v večerni šoli vpraša profesor kandidata, kaj si predstavlja pod »izmenjavo mnenj«.
»Pojasnil bom kar s primerom, če dovolite,« odgovori kandidat. »Izmenjava mnenj je to, če grem k šefu s svojim mnenjem, vrnem pa se z njegovim.«

— Kolikor poznam svojo ženo, nam jo bo jutri zjutraj razočaran prinesel nazaj...

Sin se muči z matematično domačo nalogo.
»Kaj pa delate zdaj v šoli?« se zanima oče.
»Najmanjši skupni imenovalce števil iščemo.«
»Je to mogoče?« vzklikne oče. »Že mi smo ga tedaj iskali! Ali ga še zdaj niso našli?«

— Tovariš Koren, jur, ki ste mi ga dali je potekel!

— Nisem vedela, da morajo biti slike za potni list zdaj take!

— Nikoli si ne bi mislila, da so železniški predori tako dolgi!

Pred derbijem

»Sosed, kar tiho bodi! Če bi bili pravi moški, bi šli na tekmo, ne pa da se drenjate tukaj!«

— KER SEM VAŠA STALNA STRANKA, BI MI LAHKO DALI KAJ POPUSTA!